

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Katedra českého jazyka a literatury

Studijní program: B7310 Filologie

Studijní obor: Český jazyk a literatura

DISTANČNÍ STUDIJNÍ MATERIÁLY PRO
STUDENTY ČEŠTINY JAKO CIZÍHO JAZYKA
– VSTUPNÍ ÚROVEŇ NESLOVANÉ

DISTANT LEARNING MATERIALS FOR
STUDENTS OF CZECH AS A FOREIGN
LANGUAGE - AN ENTRY LEVEL NON-SLAVS

Bakalářská práce: 11-FP-KČL-B-17

Autor:

Kristýna Lisnerová

Podpis:

.....

Vedoucí práce: Mgr. Svatava Škodová, Ph.D.

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	Příloh
68	0	44	0	15	0

V Liberci dne: 25. 4. 2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kristýna LISNEROVÁ**
Osobní číslo: **P09000341**
Studijní program: **B7310 Filologie**
Studijní obor: **Český jazyk a literatura**
Název tématu: **Distanční studijní materiály pro studenty češtiny jako cizího jazyka - vstupní úroveň Neslované**
Zadávací katedra: **Katedra českého jazyka a literatury**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl:

Cílem BP je vytvoření distančního elektronického kurzu češtiny pro cizince určeného zahraničním studentům Neslovanům Technické univerzity v Liberci.

Požadavky:

Prostudovat základní odbornou literaturu pokrývající zásady tvorby elektronického distančního textu, jazykové úrovně podle SERR a vybrané učebnice češtiny pro cizince.

V časovém rozpětí jednou za měsíc konzultovat průběh psaní BP s vedoucí práce.

Prezentovat průběžné výsledky diplomové práce v diplomovém semináři.

Vypracovat teze BP a připravit prezentaci pro obhajobu.

Metody:

Na základě prostudované literatury popsat zásady tvorby elektronického distančního textu a jejich aplikaci pro tvorbu jazykového kurzu češtiny pro cizince.

Vytvořit distanční elektronický kurz pro zahraniční studenty Technické univerzity v Liberci, který bude umístěn na www stránkách univerzity.

V průběhu semestru lektorovat vytvořený elektronický kurz a na základě této aplikace vypracovat zpětnou vazbu vytvořeného kurzu.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

CVEJNOVÁ, J. Česky, prosím. Praha, 2008.

ŠTINDL, O. Easy Czech Elementary. Praha, 2008.

HOLÁ, L. BOŘILOVÁ, P. Čeština expres 1. Praha, 2010.

HENDRICH, J. a kol. Didaktika cizích jazyků. Praha, 1988.

HRDLIČKA, M. Cizí jazyk čeština. Praha, 2002.

HRDLIČKA, M. Gramatika a výuka češtiny jako cizího jazyka. Praha, 2009.

HÁDKOVÁ, M., LÍNEK, J., VLASÁKOVÁ, K. Čeština jako cizí jazyk.

Úroveň A1. Univerzita Palackého v Olomouci, 2005.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Svatava Škodová, Ph.D.

Katedra českého jazyka a literatury

Datum zadání bakalářské práce: 30. dubna 2011

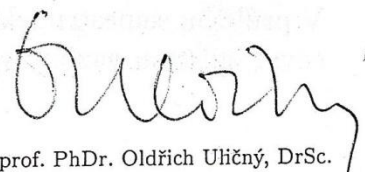
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2012

doc. RNDr. Miroslav Brzezina, CSc.

děkan

L.S.

prof. PhDr. Oldřich Uličný, DrSc.

vedoucí katedry

dne

30 -04- 2011

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Název práce: Distanční studijní materiály pro studenty češtiny jako cizího jazyka – vstupní úroveň Neslované
Jméno a příjmení autora: Kristýna Lisnerová
Osobní číslo: P09000341

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil/a elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl/a jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne: 25. 4. 2012

Kristýna Lisnerová

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji paní Mgr. Svatavě Škodové, Ph.D. za odborné vedení, ochotu, velmi vstřícný přístup a cenné rady a připomínky, které mi při vypracovávání bakalářské práce poskytovala.

Děkuji také panu Mgr. Janu Zikuškovi za zpřístupnění elektronického prostředí Moodle, kde je distanční elektronický kurz vytvořen.

Poděkování rovněž patří mé rodině, která mě po celou dobu studia plně podporovala.

ANOTACE

Cílem bakalářské práce byla tvorba distančního elektronického kurzu pro studenty češtiny jako cizího jazyka, kteří jsou na vstupní úrovni. Jedná se o studenty-cizince Neslovany, kteří studují v České republice prostřednictvím programu Erasmus. Bakalářská práce komentuje tvorbu distančního elektronického kurzu.

V práci jsou nastíněny obecné aspekty pro výuku češtiny jako cizího jazyka zaměřené na cizince Neslovany. Pozornost je dále věnována celkové charakteristice distančního elektronického kurzu, který je umístěn v elektronickém prostředí Moodle. V souvislosti s tím jsou následně popisovány jednotlivé části kurzu.

Tvorba distančního elektronického kurzu je v bakalářské práci demonstrována na názorných ukázkách PowerPointových prezentací, které jsou jeho součástí, a na cvičeních vytvořených v elektronickém prostředí Moodle. Tyto ukázky jsou v práci následně podrobně popisovány.

Klíčová slova: distanční elektronický kurz, PowerPointová prezentace, Neslované, komunikační situace, dovednost psaní, dovednost čtení

ANNOTATION

The aim of this bachelor's thesis was to create an e-Learning course for foreign students of the Czech language at Beginner level. It is meant for non-Slavic students who have been studying in the Czech Republic using the Erasmus Programme. The bachelor's thesis shows the creation of the e-Learning course.

This thesis outlines general aspects of the study of Czech as a foreign language by non-Slavs. It concentrates on the overall characteristics of the e-Learning course, which is placed in the Moodle e-Learning platform. With connection to that it then describes the particular parts of the course.

The bachelor's thesis demonstrates the e-Learning course by Power Point presentations and exercises created in the Moodle e-Learning platform. These illustrations are fully described in the thesis.

Keywords: distant electronic course, PowerPoint presentation, non-Slavs, communication situation, writing skill, reading skill

OBSAH

1. ÚVOD.....	8
2. NÁLEŽITOSTI STUDIJNÍCH DISTANČNÍCH TEXTŮ	11
3. STRUKTURA KURZU	13
3.1. Obsah lekcí.....	13
3.1.1. Úvodní lekce	13
3.1.2. První lekce	13
3.1.3. Druhá lekce	14
3.1.4. Třetí lekce	14
3.1.5. Čtvrtá lekce	14
3.1.6. Pátá lekce	15
3.2. Druhy PowerPointových prezentací.....	15
3.3. Druhy cvičení	15
4. GRAMATIKA.....	17
4.1. Prezentace č. 1: Osobní pronomena a sloveso být	20
4.2. Cvičení č. 1: Sloveso být a osobní zájmena	28
4.3. Prezentace č. 2: Předložka z / ze + genitiv	30
4.4. Cvičení č. 2: Předložka z / ze + genitiv.....	36
5. KOMUNIKACE.....	37
5.1. Prezentace č. 3: Neformální komunikace Ahoj!	38
5.2. Cvičení č. 4: Neformální komunikace	44
6. SLOVNÍ ZÁSoba	46
6.1. Prezentace č. 4: Slovní zásoba – jídlo a pití.....	48
6.2. Cvičení č. 5: Slovní zásoba – jídlo a pití.....	51
7. VÝSLOVNOST	52
7.1. Prezentace č. 5: Výslovnost vokálů	53
8. DOVEDNOST PSANÍ	58
8.1. Cvičení č. 6: Psaní.....	59
9. DOVEDNOST ČTENÍ.....	61
9.1. Cvičení č. 7: Čtení s porozuměním	62
10. ZÁVĚR.....	64
11. POUŽITÁ LITERATURA	65
12. SEKUNDÁRNÍ LITERATURA	65
13. SEZNAM OBRÁZKŮ	66

1. ÚVOD

Cílem bakalářské práce je vytvořit distanční elektronický kurz českého jazyka pro cizince. Je určen pro zahraniční studenty Technické univerzity v Liberci z programu Erasmus.

Kurz je zaměřen na zahraniční studenty Neslovanů na vstupní úrovni. Po ukončení kurzu je student schopen komunikovat v následujících komunikačních situacích a tématech – seznamování, orientace ve městě, komunikace v restauraci, je schopen říct něco málo o sobě a domluví se na čase a datu schůzky.

Český jazyk patří do skupiny jazyků flexivních, jeho výuka je tak složitá a zasluhuje patřičnou pozornost. Povinností lektora je být vždy maximálně připraven na každou hodinu a být schopen ihned reagovat na dotaz studenta. Kvalita výuky závisí na připravenosti lektora. Dále má být lektor schopen plynule přejít na výklad jiného gramatického jevu, pokud ho k tomu donutí situace. Z toho plyne, že pro výuku češtiny jako cizího jazyka je velmi důležitý přímý kontakt lektora se studentem. Na tomto kontaktu jsou postaveny všechny vyučovací metody a s jiným než přímým kontaktem se při výuce cizího jazyka nepočítá. Distanční elektronický kurz je experimentem, co se týče výuky cizích jazyků.

Při přípravě kurzu má lektor možnost připravit si mnoho materiálů, na kterých bude probíranou látku vysvětlovat. Lekce tím tak zpříjemní, ozvláštňují, udělá je pro studenta zajímavé. Při tvorbě distančního elektronického kurzu je fantazie a kreativita velmi důležitá, jelikož není jiná možnost jak studenta upoutat, a tak u něj vyvolat zájem o další probíranou látku. Pokud lektor nemá velké zkušenosti s technickými prostředky, zaměří se na jiné možnosti jak probíranou látku prezentovat, například si vytiskne obrázky na papír místo ukázky na smartboardu či v PowerPointové prezentaci. U tvorby distančních elektronických kurzů záleží právě na práci s technikou, která přináší mnoho kreativních možností jak výuku udělat zajímavější.

Distanční elektronický kurz je umístěn na elektronickém portálu Moodle, kam má přístup každý student studující na Technické univerzitě v Liberci. Kurz je zpřístupněn každému zahraničnímu studentovi, který má o studium českého jazyka zájem.

E-learningový kurz byl zpočátku rozvržen do deseti lekcí. Témata jednotlivých lekcí byla sestavena z odborné publikace *Čeština jako cizí jazyk úroveň A1*¹, kde je podrobně popsáno, co se má student na úrovni A1 naučit. Jelikož má kurz vstupní úroveň, jsou vybrána pouze ta témata, která jsou pro komunikaci v České republice nejdůležitější a nejpotřebnější. Jedna lekce byla navržena na jeden týden, celý kurz by tedy trval deset týdnů. Po delším uvažování je gramatika nakonec rozparcelována do pěti lekcí v časovém intervalu deseti týdnů. Jedna lekce je časově rozvržena na dva týdny.

Témata jednotlivých lekcí jsou vybrána s ohledem na situace, ve kterých se zahraniční student při pobytu v České republice objeví. Hlavními tématy jsou: Seznámení, Orientace ve městě, V restauraci, Rodina a Plánování.

Učivo v celém kurzu je prezentováno formou PowerPointových prezentací, a to z důvodu možnosti jejich interaktivního využití a z důvodu vkládání zvuku, který doprovází většinu prezentací. Všechny zvukové nahrávky, které se v kurzu nachází, jsem vytvořila sama. Slovní zásoba spolu s úvodními materiály jsou na Moodle vloženy ve formátu PDF. Student si tak může materiály vytisknout. Vzhledem k tomu, že se v kurzu nachází dovednosti čtení, psaní a poslech, jsou pro ně zvoleny grafické symboly, které usnadňují studentovu orientaci v distančních materiálech. O grafické symboly jsou také doplněny gramatika a slovní zásoba. Tyto symboly jsou umístěny pro přehlednost v úvodním popisu každé lekce.

V oblasti výuky češtiny jako cizího jazyka nemám praxi, inspirovala jsem se proto několika jazykovými učebnicemi. Jsou to Adam a Eva v českém ráji od Lenky Froulíkové, Česky, prosím! od Jitky Cvejnové, Easy Czech Elementary od Ondřeje Štindla, Czech for foreigners od Olgy Parolkové a Jaroslavy Novákové. Nejvíce jsem však čerpala z učebnice od Lídy Holé a Pavly Bořilové Čeština Expres 1. Jedním z důvodů je, že učebnice je primárně určena pro Neslovany a je na vstupní úrovni. Dalším důvodem je kreativita, se kterou je tato učebnice vytvořena. Velmi dobře se s ní pracuje, obsahuje témata, která jsou pro mladého studenta aktuální a neobsahuje přemrštěné množství gramatiky a slovní zásoby. Učebnici doplňuje Příloha, ve které je veškerá gramatika obsažená v učebnici vysvětlena v anglickém jazyce. Tím se při tvorbě kurzu ušetří mnoho práce s překládáním výkladu gramatiky do anglického

¹ HÁDKOVÁ, Marie; LÍNEK, Josef a VLASÁKOVÁ Kateřina. *Čeština jako cizí jazyk. Úroveň A1*. Praha: Tadeus, 2005. 318 s.

jazyka. Jelikož je kurz určen pro Neslovany a chybí přímý kontakt lektora se studentem, je nutné použít styčný jazyk. V kurzu je použit jako styčný jazyk jazyk anglický, který je omezen pouze na zadání cvičebních úloh a na výklad gramatiky.

V bakalářské práci se dále zaměřím na náležitosti distančních kurzů, kterými se zabývá Mgr. Jan Zikuška z Filosofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Dále představím, jak je kurz strukturován a co jednotlivé lekce obsahují. Následně prostřednictvím ukázek předvedu jednotlivé části kurzu - gramatiku, slovní zásobu, komunikaci, výslovnost a druhy cvičení.

2. NÁLEŽITOSTI STUDIJNÍCH DISTANČNÍCH TEXTŮ

Magistr Jan Zikuška z Filosofické fakulty Masarykovy univerzity vydal *studijní materiál*², ve kterém se zabývá náležitostmi studijních distančních textů. Tvorba distančního elektronického kurzu se nedá přisuzovat tvorbě distančních textů, ale i přes tento fakt zmíním pár doporučení, které jsem při tvorbě kurzu využila.

Prvním bodem, který *Zikuška*³ doporučuje, je vytvoření úvodního listu. Navrhuje uvést jméno a příjmení autora doplněné o cíle kurzu a o stručné informace o autorovi samotném. Dále doporučuje uvést název studijního materiálu a klíčová slova, která ve zkratce popisují celý průběh kurzu. Další částí je úvod, ve kterém je kurz představen spolu s jeho cíli. Dalším návrhem je uvedení studijních cílů materiálu, které si student po dokončení kurzu osvojí. Posledními body v části úvodní jsou osnova a použité grafické ikony.

Dalším *Zikuškovým*⁴ doporučením je vytvoření úkolů k vypracování. Jako příklad uvádí: výběr správných odpovědí, doplnění do schématu nebo slov do vět, odpověď ano / ne, odpověď vlastními slovy. Doporučuje uvádět také názorný příklad, díky němuž se probírané učivo stane pro studenta jasnějším a přehlednějším.

Dále ve *studijním materiálu*⁵ upozorňuje na rozdělení textu do kapitol. Apeluje na to, aby se v každé kapitole probírala výhradně jedna problematika. Důležité je stanovit na začátku jednotlivých kapitol cíle, které si po ukončení lekce student osvojí. Tak získá představu o tom, co se bude v dané lekci probírat.

Nejdůležitější radu pro tvorbu distančních studijních textů nechává *Zikuška* na konec. *Nezapomeňte, že klíčovým úspěchem materiálu je jak studenta zaujmete, jak aktivně bude s materiálem nakládat.*⁶

Všemi těmito doporučeními jsem se při tvorbě distančního elektronického kurzu řídila. Kurz obsahuje úvodní list, ve kterém představuji nejprve sebe, poté kurz a jeho studijní cíle. V úvodu každé lekce je představen studijní cíl dané lekce.

² ZIKUŠKA, Jan. *Náležitosti studijních distančních textů*. Brno: 2010. Nečíslováno.

³ Tamtéž. Nečíslováno

⁴ Tamtéž. Nečíslováno

⁵ Tamtéž. Nečíslováno

⁶ Tamtéž. Nečíslováno

Dalším bodem, kterým jsem se řídila, je rozdělení kurzu do ucelených jednotek, které se zabývají pouze jednou problematikou. PowerPointové prezentace se tak vždy zabývají jedním gramatickým jevem. Každá lekce obsahuje mnoho úloh na procvičování probíraného učiva.

Snažila jsem se vytvořit kurz co nejzajímavěji, aby materiály studenta zaujaly a byl tak motivován k práci s dalšími. K výkladu gramatiky slouží PowerPointové prezentace, ve kterých je mnoho možností jak s látkou pracovat, udělat ji zajímavou a studenta tím zaujmout. V dnešní době, kdy je práce na počítači nedílnou součástí života, je právě tato metoda výuky vítanou alternativou, jak vnést do všedního vyučování trochu zábavy a fantazie.

3. STRUKTURA KURZU

E-learningový kurz je strukturován do pěti lekcí v časovém intervalu deseti týdnů. Jedna lekce je studentovi zpřístupněna dva týdny. Tato doba je dostatečná na to, aby si student prošel všechny prezentace, udělal si jednotlivá cvičení a úspěšně tak splnil závěrečný test.

Každá lekce má své hlavní téma, které je pro danou lekci určující v tom, jaké gramatické učivo se v lekci probírá a jaká je komunikační situace. Lekce však obsahují i dílčí témata, která s hlavním tématem nepřímo souvisí. V úvodu každé lekce je v bodech popsáno, co se v lekci student naučí. Téma lekce student pozná podle obrázku zobrazeného v úvodu lekce.

Pro přehlednost je lekce rozdělena na oddíly Gramatika, Komunikace, Slovní zásoba, Výslovnost a na dovednosti Čtení a Psaní. Tyto dovednosti jsou v lekcích obsaženy pouze ve formě cvičení. Z důvodu jejich obtížnosti nejsou v lekcích tak frekventované jako jiná cvičení.

3.1. Obsah lekcí

3.1.1. Úvodní lekce

V úvodní lekci je pro studenta připraven list *Úvod do kurzu*, ve kterém je krátké představení lektora a základní informace o kurzu. Dále jsou v této lekci umístěny materiály *Instrukce*, kde jsou popsány veškeré pokyny, které jsou v kurzu použity, *Abeceda*, kde jsou v přehledné tabulce představena jak velká, tak malá písmena v tiskací i psací podobě, *Základní gramatické termíny*, kde jsou české názvy přeloženy do anglického jazyka a následně krátce vysvětleny, aby student získal představu o daném gramatickém jevu, a *Výslovnost*, kde jsou v tabulkách jednoduše vysvětleny ty nejzákladnější informace o české výslovnosti. Veškeré materiály v této lekci jsou ve formátu PDF, aby si je mohl student vytisknout.

3.1.2. První lekce

V první lekci je obsažena následující gramatika

- sloveso být + zápor,
- model konjugace: -á slovesa,
- zájmena ten, ta, to,
- předložka z / ze + genitiv,

- Co je to? x Kdo je to?.

Komunikační situace je v této lekci představena v podobě formálního a neformálního rozhovoru. Slovní zásoba je zaměřena na povolání. Z výslovnosti jsou prezentovány vokály.

3.1.3. Druhá lekce

Ve druhé lekci je obsažena následující gramatika:

- model konjugace: -í slovesa,
- předložka vedle + genitiv,
- směrová příslovce,
- slovesa pohybu.

Komunikační situace je prezentována formou dialogu hledání cesty. Slovní zásoba tedy zahrnuje dopravní prostředky, známé městské budovy a instituce. Prezentace výslovnosti představí diftongy.

3.1.4. Třetí lekce

Ve třetí lekci je obsažena následující gramatika:

- gramatický rod substantiv,
- adjektiva a substantiva v nominativu,
- akuzativ singuláru substantiv a adjektiv,
- model konjugace: -e slovesa,
- zájmeno jaký, jaká, jaké.

Komunikační situace je představena v podobě rozhovoru v restauraci. Slovní zásoba se orientuje na jídlo a pití. Výslovnost je prezentována skupinou slabik de-dě, te-tě, ne-ně, dy-di, ty-ti, ny-ni.

3.1.5. Čtvrtá lekce

Ve čtvrté lekci je obsažena následující gramatika:

- přivlastňovací zájmena,
- dativ osobních zájmen,
- model konjugace: -ovat slovesa,
- akuzativ singuláru maskulin animatum - doplnění,
- slovesa mít rád x rád.

Komunikační situace je prezentována rozhovorem Co rád / ráda děláš?. Slovní zásoba je zaměřena na rodinu. Prezentace výslovnosti se věnuje slabikám be-bě, me-mě, pe-pě, ve-vě.

3.1.6. Pátá lekce

V páté lekci je obsažena následující gramatika:

- minulý čas sloves,
- modální slovesa,
- předložky v / ve,
- předložky do, na, k / ke + slovesa pohybu.

Komunikační situace je prezentována rozhovorem Co jsi dělal / dělala včera?. Slovní zásoba se orientuje na čas. Prezentace výslovnosti představí konsonanty r-ř a h-ch.

3.2. Druhy PowerPointových prezentací

V distančním elektronickém kurzu se nachází tři typy PowerPointových prezentací. Nejčastějším typem jsou prezentace gramatiky, které jsou v některých případech doplněny o krátkou komunikační situaci či slovní zásobu doprovázenou ilustracemi. Dále se v kurzu nachází samostatné prezentace gramatiky, komunikačních situací a výslovnosti.

3.3. Druhy cvičení

Moodle nabízí mnoho rozmanitých druhů úloh, ale pro tento kurz bylo použito pouze několik z nich. Nejčastějším typem úloh je doplňování, jelikož se s touto úlohou dobře pracuje. Dalším frekventovaným typem úlohy je výběr správné odpovědi a Drag-and-Drop matching, což je úloha podobná úloze doplňování. Méně častými jsou úlohy tvoření krátké odpovědi a tvoření dlouhé odpovědi. Cvičení jsou zahrnuta také na konec každé prezentace. Většinou se jedná o doplnění správného tvaru nebo opravení chyby. Tato cvičení jsou krátká a student si na nich může ověřit, zda látku správně pochopil. Nejtěžšími úlohami jsou v kurzu úlohy na procvičení dovednosti psaní a čtení, které jsou v lekci umístěny samostatně.

Každé cvičení obsahuje deset úloh na procvičení daného gramatického jevu a není časově limitované. Na závěr každé lekce je umístěn závěrečný test, který

obsahuje dvacet úloh a je sestaven z celé probírané látky dané lekce. Test je časově limitován 45 minutami a je hodnocen stejně jako jednotlivá cvičení:

• 100-95%	1	• 75-69%	3-
• 95-89%	1-	• 69-65%	4
• 89-85%	2	• 65-59%	4-
• 85-79%	2-	• 59-55%	5
• 79-75%	3		

Známkování je stejné jako na základní škole. Aby student prošel do další lekce, musí test splnit nejméně na 59%, ale v jeho vlastním zájmu by nejhorší známka měla být 3-. Na závěrečný test má student dva pokusy. Druhý pokus je studentovi umožněn až 24 hodin po prvním pokusu, aby si stihl projít látku, které nerozumí. Vstup do další lekce není splněním závěrečného testu podmíněn. Závěrečný test má prověřit studentovi znalosti, které získal v dané lekci, a upozornit ho na případné nedostatky.

4. GRAMATIKA

Jak jsem již psala v úvodu, kurz je zaměřen na studenty-cizince Neslovany, proto není gramatika probírána v celém jejím paradigmatu, ale váže se k jednotlivým tématům a komunikačním situacím, které umožní studentovi lépe daný gramatický jev poznat a naučit se ho užívat v praxi.

V jazykových učebnicích je podstatně více gramatiky, kterou si student v průběhu kurzu osvojí a která je pro jeho komunikaci nezbytná, než v kurzu distančním. Gramatika je tedy rozdělena na menší části, které studentovi nedělají velké obtíže, a snáze si tak gramatické učivo osvojí. Potýkala jsem se však s problémem, jak vhodně gramatické učivo parcelovat do pěti lekcí.

Hendrich v *Didaktice cizích jazyků*⁷ uvádí čtyři hlediska, podle kterých se má autor kurzu řídit při parcelování gramatiky. Prvním hlediskem je hledisko sémantické. V tomto případě se gramatické učivo přizpůsobí tématu. Dalším hlediskem je hledisko frekvenční. Gramatické učivo se parceluje podle frekvence užívání. To znamená, že se nejprve prezentuje gramatika, se kterou přijde student nejčastěji do styku. Třetím hlediskem je hledisko jednoduchosti či složitosti tvoření gramatických jevů. V tomto případě se student setká nejprve s gramatickými jevy jednoduššími a postupně se dostává k těm těžším. Čtvrté hledisko se zabývá vztahem k systému studentova mateřského jazyka. Gramatika se parceluje tak, že se dává přednost tvarům a strukturám, které jsou v obou jazycích stejné nebo alespoň podobné.

Gramatika je v kurzu parcelována jak podle hlediska jednoduchosti či složitosti tvoření gramatických jevů, tak i s ohledem na téma a na frekventovanost daného jevu. Největším problémem byla parcelace pádového systému, který dělá studentům jeden z největších problémů. Do kurzu byly vybrány pouze ty pády, které jsou pro studenta na vstupní úrovni důležité. Nejprve v kurzu prezentuji genitiv, je to sice pád obtížný, ale zároveň nejfrekventovanější. Dalším prezentovaným pádem je akuzativ. Pro cizince Neslovany je taktéž velmi obtížný zejména ze syntaktického hlediska, kdy student musí rozpoznat podmět a předmět. Mezi prezentované pády patří také dativ a lokál. Dativ je studentovi představen pouze na osobních zájmenech. Lokál je prezentován

⁷ HENDRICH, Josef. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: SPN, 1988. s. 151 - 152

s předložkami v / ve, které jsou pro tento pád typické a zároveň jsou pro studenta potřebné při orientaci a lokaci.

Jedním z nejdůležitějších gramatických jevů je sloveso. V distančním kurzu je vyložena celá konjugace českých sloves v přítomném čase. Každá lekce obsahuje jeden z modelů konjugace sloves. Slovesa jsou vybrána vzhledem k tématu lekce.

Hendrich⁸ představuje dvě metody ve výuce cizích jazyků, a to metodu neuvědomělou a uvědomělou. První z nich spočívá v tom, že se gramatické jevy osvojují bez znalosti teorie (pravidel a pouček). Naproti tomu při uvědomělé metodě se gramatické jevy osvojují na základě poznání teorie jejich užívání, tj. žák je nejprve veden k pochopení pravidla a teprve pak se ho učí používat.⁹

V distančním kurzu je použita metoda neuvědomělá, která je pro cizince Neslovanů v tomto ohledu žádoucí. Cizinec Neslovan, který se nikdy nesetkal s českým jazykem, by těžko chápal gramatické pravidlo samo o sobě. V distančním kurzu se objevuje také metoda uvědomělá, která je užita až po metodě neuvědomělé, a to zejména při výkladu deklinace substantiv. Studentovi je prezentován genitiv pojený s předložkou z / ze nejprve neuvědomělou metodou a poté při prezentaci koncovek, které náleží substantivům daných gramatických rodů, je užita metoda uvědomělá. V tomto případě je nutné, aby si lektor uvědomil, že pro studenta cizince není nutné se učit teorii gramatických jevů, ale naopak, aby je uměl použít při určitých komunikačních situacích.

Důležitou roli při vysvětlování gramatického pravidla hraje u cizinců Neslovanů zprostředkovací jazyk, v tomto případě angličtina. V distančním elektronickém kurzu by pro cizince na vstupní úrovni bylo obtížné pochopit gramatické pravidlo bez zprostředkovacího jazyka. Proto je pro tento druh kurzu zprostředkovací jazyk nepostradatelný.

⁸ HENDRICH, Josef. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: SPN, 1988. s. 153

⁹ Tamtéž. s. 153

V distančním kurzu je zastoupena signální gramatika. *Signální gramatika je pokus o náhradu jazykové složky gramatického pravidla.*¹⁰ Záleží na lektorovi, jaké prostředky si pro signální gramatiku zvolí. Škodová¹¹ uvádí prostředky vizuální, grafické či verbální. Pro kurz jsem zvolila ten nejjednodušší způsob, a to barvy a obrázky, které prezentují gramatické rody – modrá barva náleží maskulinu, červená femininu, zelená neutru. Ačkoliv signální gramatika zprostředkovává pouze malou část gramatického pravidla, je pro studenta efektivní zvláště v tomto druhu studia cizího jazyka.

Po výkladu gramatiky je stejně důležité její procvičování, kterým se student gramatické pravidlo naučí aktivně užívat v komunikačních situacích. Na výběr je mnoho cvičení, které tuto problematiku procvičují, a záleží pouze na lektorovi, jaké cvičení zvolí. Nevýhodou distančního elektronického kurzu je právě výběr cvičení. V běžné výuce může lektor použít velké množství druhů úloh, které udrží studentovu pozornost. Moodle nabízí mnoho úloh na procvičování, avšak lze použít pouze malou část z nich. Jedním z důvodů je složitost tvorby některých cvičení a druhým důvodem je, že některá cvičení nejsou pro výuku češtiny jako cizího jazyka vhodná.

V ukázce je představena prezentace slovesa být a osobních zájmen a prezentace přeložky z / ze, která se pojí s genitivem. Ukázky prezentací jsou doplněny o pět cvičení, které tyto gramatické jevy procvičují.

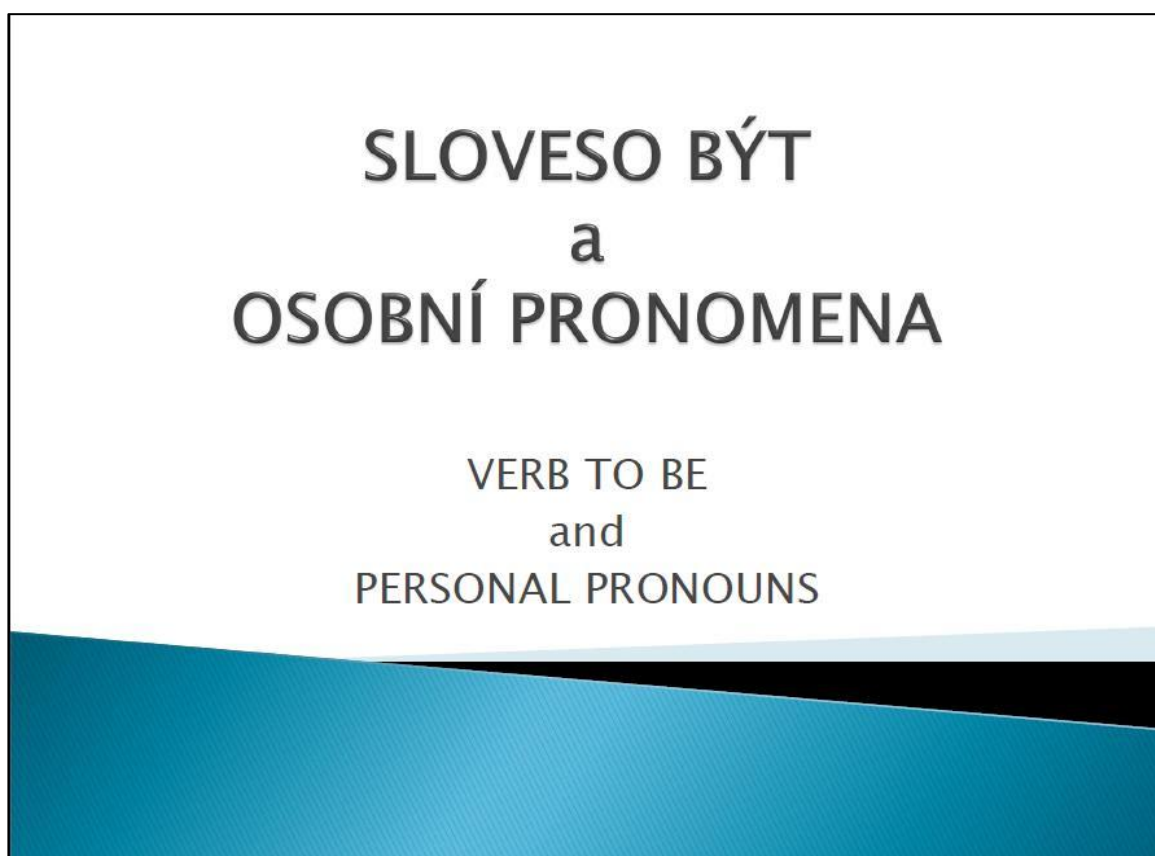
¹⁰ ŠKODOVÁ, Svatava. *Signální gramatika ve výuce češtiny jako cizího jazyka*. In Nývtová, D. (ed.) *Čeština (jako) cizí jazyk*. Praha: FF UK, 2009. ISBN: 978-80-87238-03-5. s. 76 – 85.

¹¹ Tamtéž. s. 75-85

4.1. Prezentace č. 1: Osobní pronomena a sloveso být

Snímek č. 1

Na prvním snímku je název probírané látky jak v českém, tak i v anglickém jazyce. Je to z toho důvodu, aby se student lépe orientoval v prezentaci Grammar, kde je gramatika vysvětlena v anglickém jazyce. Názvy prezentací v anglickém jazyce tak korespondují s názvy v prezentaci Grammar.

Snímek č. 2

Na druhém snímku jsou prezentována osobní zájmena v singuláru. Při kliknutí myší se objeví obrázek prezentující osobní zájmeno já a poté jeho název. Takto jsou prezentovány všechny tři osoby v singuláru. Snímek je nastaven automaticky, takže student není zaneprázdněn klikáním myší a může se plně věnovat prezentaci. Při výkladu jsem využila signální gramatiku, která je prezentována jednak formou barev – modrá reprezentuje maskulinum, červená femininum a zelená neutrum, a také formou ilustrací, které taktéž symbolizují gramatické rody.

OSOBNÍ ZÁJMENA SINGULÁR

JÁ

TY

→

→

→

→

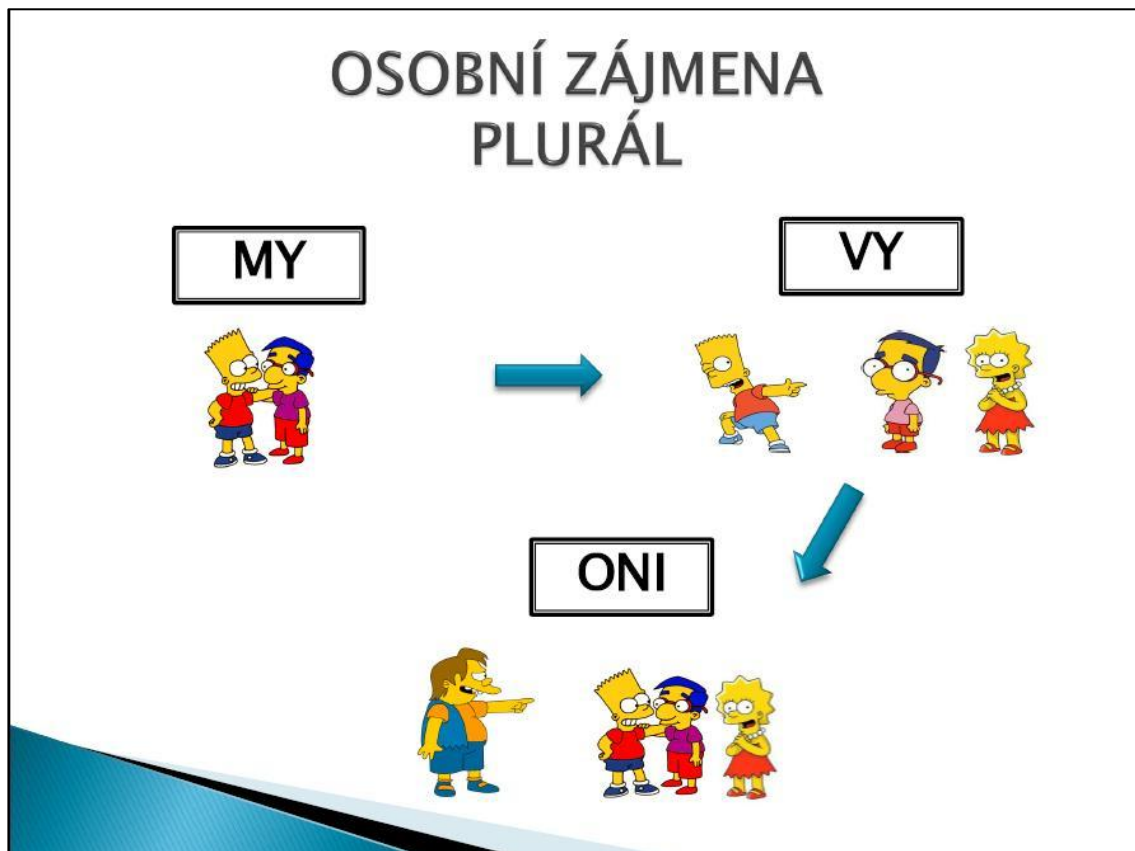
ON

ONA

ONO

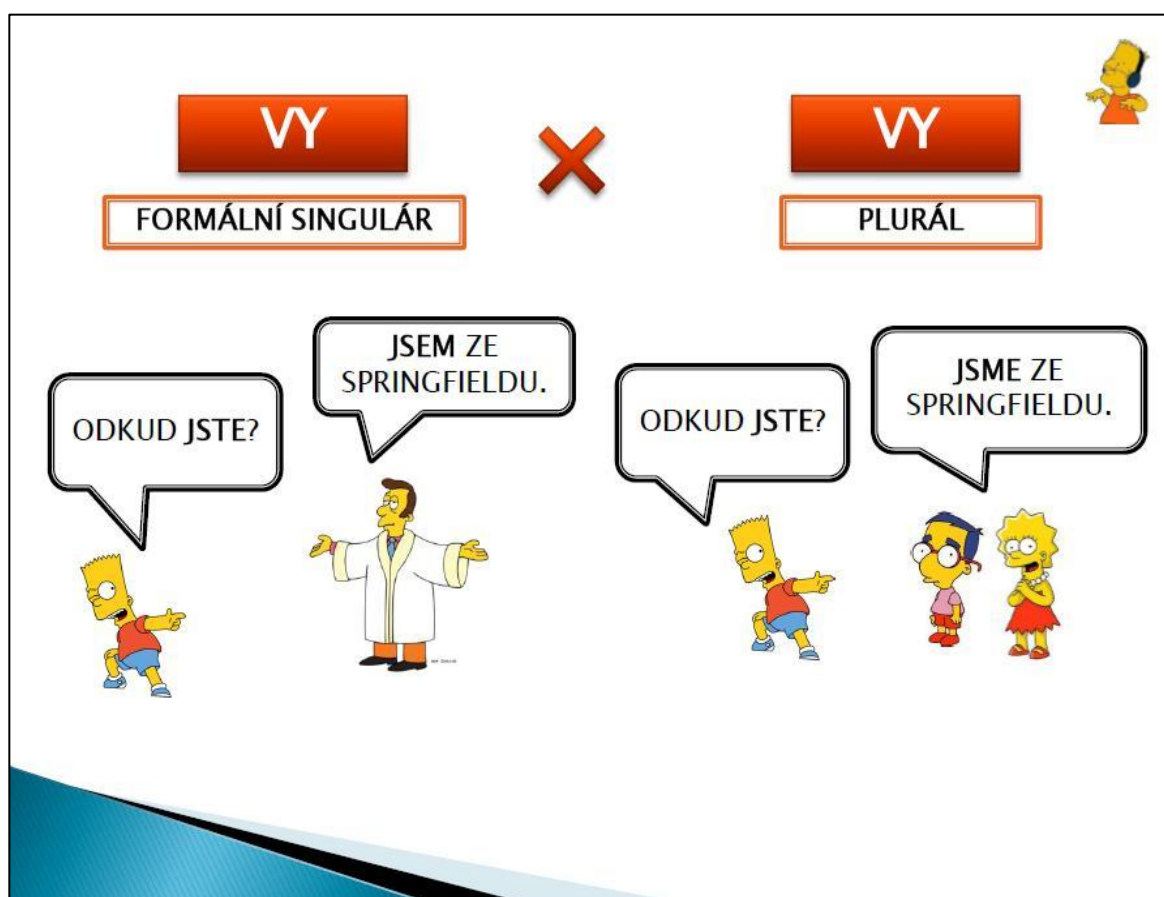
Snímek č. 3

Třetí snímek je v zásadě stejný jako předchozí. V tomto případě se prezentují osobní zájmena v plurálu.

Snímek č. 4

Čtvrtý snímek prezentuje rozdíl mezi vykáním a užitím plurálu. Nejprve je studentovi představen formální singulár a poté plurál. Obě formy doplňují zvukové nahrávky, na které studenta upozorní symbol „POSLOUCHEJ“, který je umístěn v pravém horním rohu. Zvukové nahrávky jsou vloženy jednotlivě k příslušným komunikačním symbolům a spustí se při jejich zobrazení. Problematika vykání a tykání je podrobněji vysvětlena v prezentacích, které se přímo zabývají formální a neformální komunikací.

Snímek č. 5

Pátý snímek je zaměřen na procvičení osobních zájmen. Procvičuje se určování gramatického rodu třetí osoby. Jednotlivé obrázky se zobrazí automaticky. Při kliknutí myší se zobrazí správné odpovědi. Je zde opět užita signální gramatika. Barvy tentokrát označují tvar, ve kterém se nachází název osobního zájmena.

Cvičení jsem do poloviny prezentace dala z toho důvodu, aby se oddělil výklad osobních zájmen a výklad slovesa být. Zároveň si student ujasní, jak se gramatické rody rozlišují.

KDO?

ONA

ON

ONO

ONI

ONA

ON

Snímek č. 6

Šestý snímek je zaměřen na výklad slovesa být, na jeho pozitivní a negativní formu. Obě formy jsou prezentovány na stejném snímku, aby student viděl rozdíl a snáz si tak zapamatoval rozdíl mezi nimi.

První je prezentována pozitivní forma slovesa být, která je následně doplněna o formu negativní. U třetí osoby negativní formy slovesa být je použit symbol „POZOR“, který studenta upozorňuje na výjimku. Dále je tvar slovesa doplněn o zvýraznění, které má upoutat studentovu pozornost.

SLOVESO BÝT		
	POZITIVNÍ FORMA	NEGATIVNÍ FORMA NE + BÝT
JÁ	JSEM	NEJSEM
TY	JSI	NEJSI
ON, ONA, ONO	JE	NENÍ POZOR!
MY	JSME	NEJSME
VY	JSTE	NEJSTE
ONI	JSOU	NEJSOU

Snímek č. 7

Sedmý snímek prezentuje výslovnost jednotlivých tvarů slovesa být. Opět je zde využit symbol „POSLOUCHEJ“, který upozorňuje na zvukové nahrávky. Zvuk je vložen do komunikačních symbolů a spustí se při jejich zobrazení. Zvukové nahrávky jsou doplněny o obrázky, které prezentují jednotlivá osobní zájmena.

Zvukové nahrávky jsem se snažila nahrát neutrálně, aby výslovnost nebyla čistě hovorová ani přehnaně spisovná, aby nahrávky byly jasné a srozumitelné.

JÁ **JSEM** Z ITÁLIE.

ANGELINA **JE** HEREČKA.

JÁ **JSEM** DOKTORKA.

MY **JSME** SIMPSONOVI.

MAGDALENA A TOMIO **JSOU** STUDENTI.

Snímek č. 8 a 9

Poslední dva snímky jsou zaměřené na procvičování slovesa být. Na snímku číslo osm má student doplnit pozitivní formu slovesa být. Zadání je doplněno o symbol „DOPLŇ“, který studentovi pomůže, pokud nerozumí zadání. Věty bez příslušného tvaru slovesa být se zobrazí automaticky. Při kliknutí myši se zobrazí správné odpovědi.

Snímek číslo devět je vytvořený stejným způsobem jako snímek číslo osm. Student má v této variantě doplnit negativní formu slovesa být.

Velkou nevýhodou těchto typů cvičení je, že lektor nemůže zjistit, jak byl student úspěšný a jestli si cvičení vyzkoušel. Nicméně tato cvičení jsou dobrá hlavně pro samotného studenta. Může si na nich vyzkoušet, zda prezentaci gramatického učiva porozuměl, či nikoliv.

DOPLŇ SLOVESO BÝT!

KAREL A TOMÁŠ JSOU STUDENTI.

JSI STUDENT? (TY)

MARTINA JE HEREČKA.

MY JSME KAMARÁDI.

ODKUD JSTE ? (VY)

JÁ JSEM Z RUSKA.

DOPLŇ NEGATIVNÍ FORMU SLOVESA BÝT!

JÁ NEJSEM STUDENTKA.

PETR NENÍ Z TURECKA.

MY NEJSME STUDENTI.

TY NEJSI Z POLSKA?

VY NEJSTE ÚŘEDNÍK?

ONI NEJSOU STUDENTI.

4.2. Cvičení č. 1: Sloveso být a osobní zájmena

Cvičení č. 1

První úloha je určena k procvičení osobních zájmen a slovesa být. Student musí myši přetáhnout správný tvar slovesa být ke správnému osobnímu zájmenu. Nabídka tvarů slovesa být zůstává stále stejná.

DOPLŇ SPRÁVNOU FORMU SLOVESA BÝT!
FILL IN THE CORRECT FORM OF THE VERB BE!

TY	<input type="text" value="Drag answer here"/>	<input type="text" value="JSME"/> <input type="text" value="JSTE"/> <input type="text" value="JSI"/> <input type="text" value="JSOU"/> <input type="text" value="JE"/> <input type="text" value="JSEM"/>
ON, ONA, ONO / TO	<input type="text" value="Drag answer here"/>	
JÁ	<input type="text" value="Drag answer here"/>	
ONI	<input type="text" value="Drag answer here"/>	
MY	<input type="text" value="Drag answer here"/>	
VY	<input type="text" value="Drag answer here"/>	

Cvičení č. 2

V této úloze student musí podle vzoru vybrat správný tvar pozitivní formy a zároveň negativní formy slovesa být, která patří do zadané věty.

DOPLŇ SPRÁVNOU FORMU SLOVESA BÝT!
FILL IN THE CORRECT FORM OF THE VERB BE!

PŘÍKLAD:

JÁ (NEBÝT) Z ČESKÉ REPUBLIKY, ALE (BÝT) Z KANADY.
JÁ NEJSEM Z ČESKÉ REPUBLIKY, ALE JSEM Z KANADY.

OLGA (NEBÝT) Z VIETNAMU, ALE (BÝT) Z RUSKA.

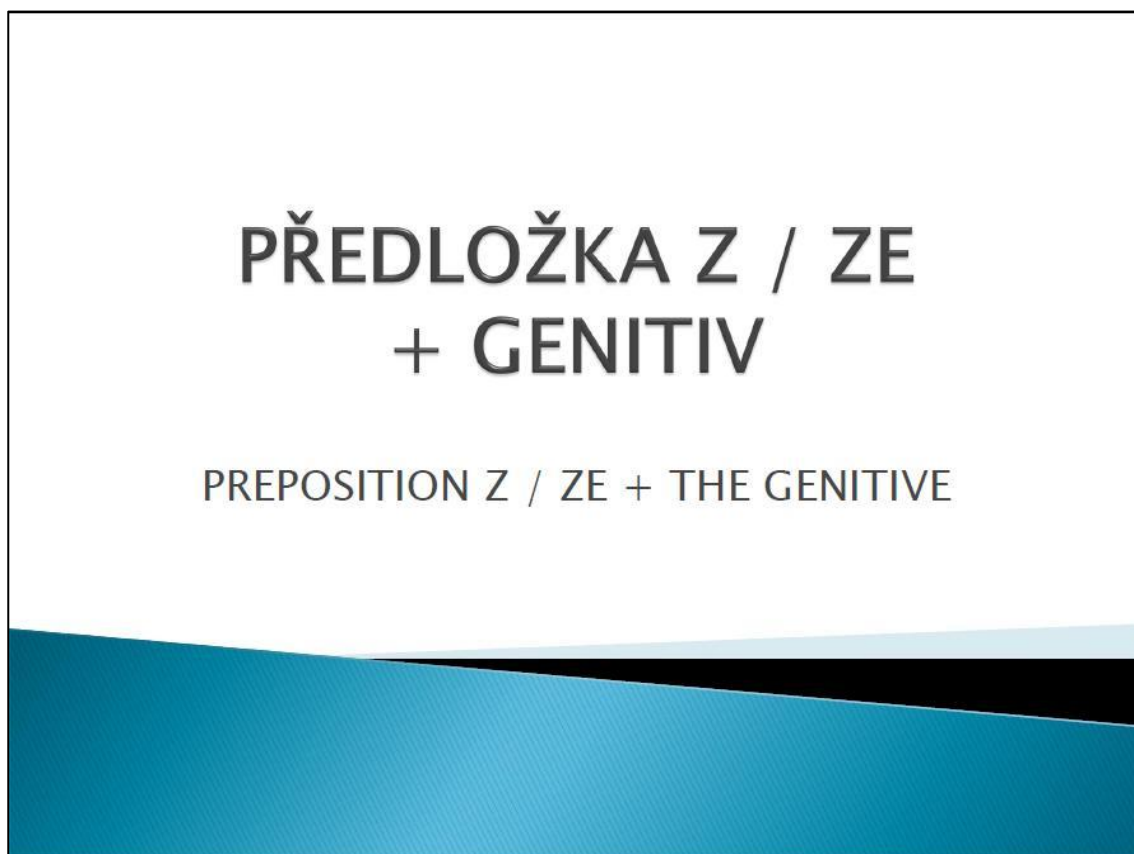
Vyberte jednu
odpověď

- ☐ a. NEJSI, ALE JSI
- ☐ b. NEJSEM, ALE JSEM
- ☐ c. NENÍ, ALE JE

4.3. Prezentace č. 2: Předložka z / ze + genitiv

Snímek č. 1

Na prvním snímku je název probírané látky v českém a anglickém jazyce. Tentokrát se prezentace týká výkladu předložky z / ze, která se pojí s genitivem.

Snímek č. 2

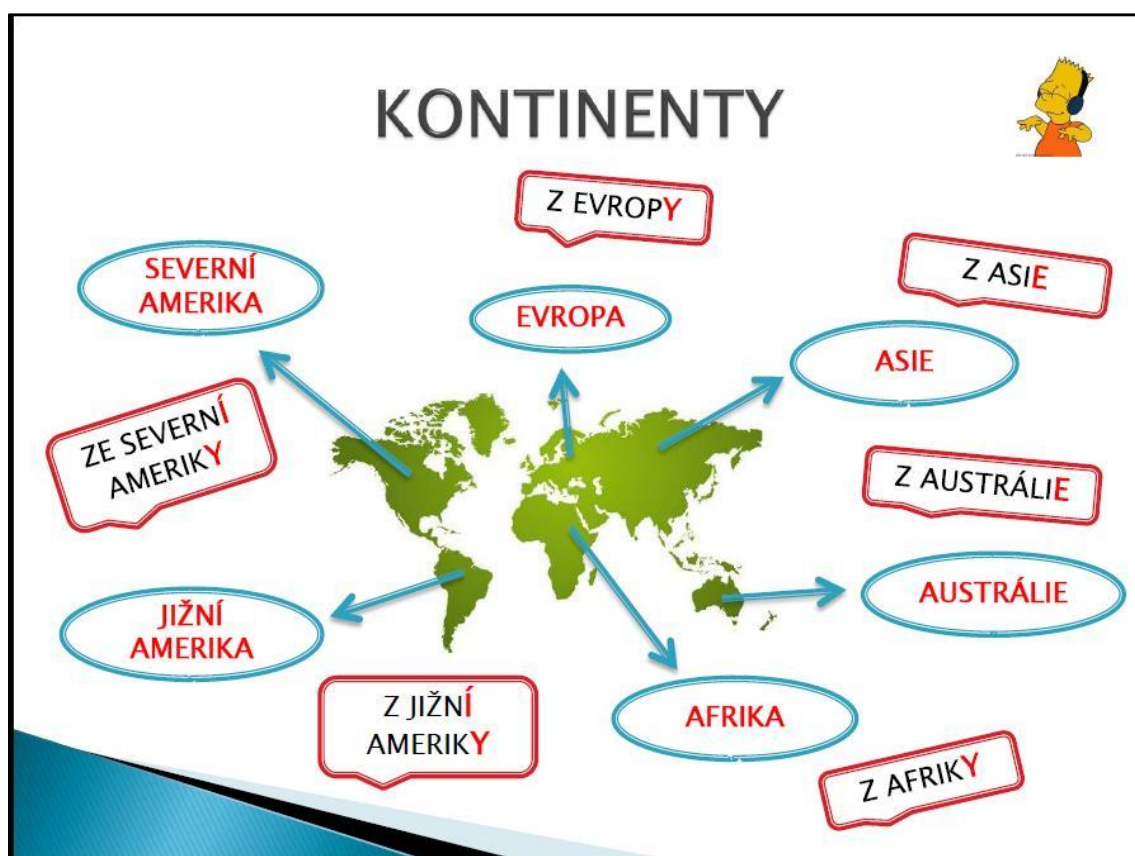
Druhý snímek je zaměřen na zvukovou podobu předložky z / ze a substantiva v genitivu. Snímek je doplněn o zvukové nahrávky. Při kliknutí myší se zobrazí obrázek studentky příslušné země, který je doplněn o komunikační symbol se zvukovou nahrávkou. Spolu s komunikačním symbolem se zobrazí vlajka příslušné země, podle které student ví, o kterou zemi se jedná.

Snímek č. 3

Třetí snímek je zaměřen na kontinenty světa a jejich grafickou a zvukovou podobu v genitivním tvaru. Nejprve se na snímku automaticky zobrazí názvy jednotlivých kontinentů. Při kliknutí myší se zobrazí genitivní tvar substantiva s přeložkou z / ze, ve kterém je vložena zvuková nahrávka.

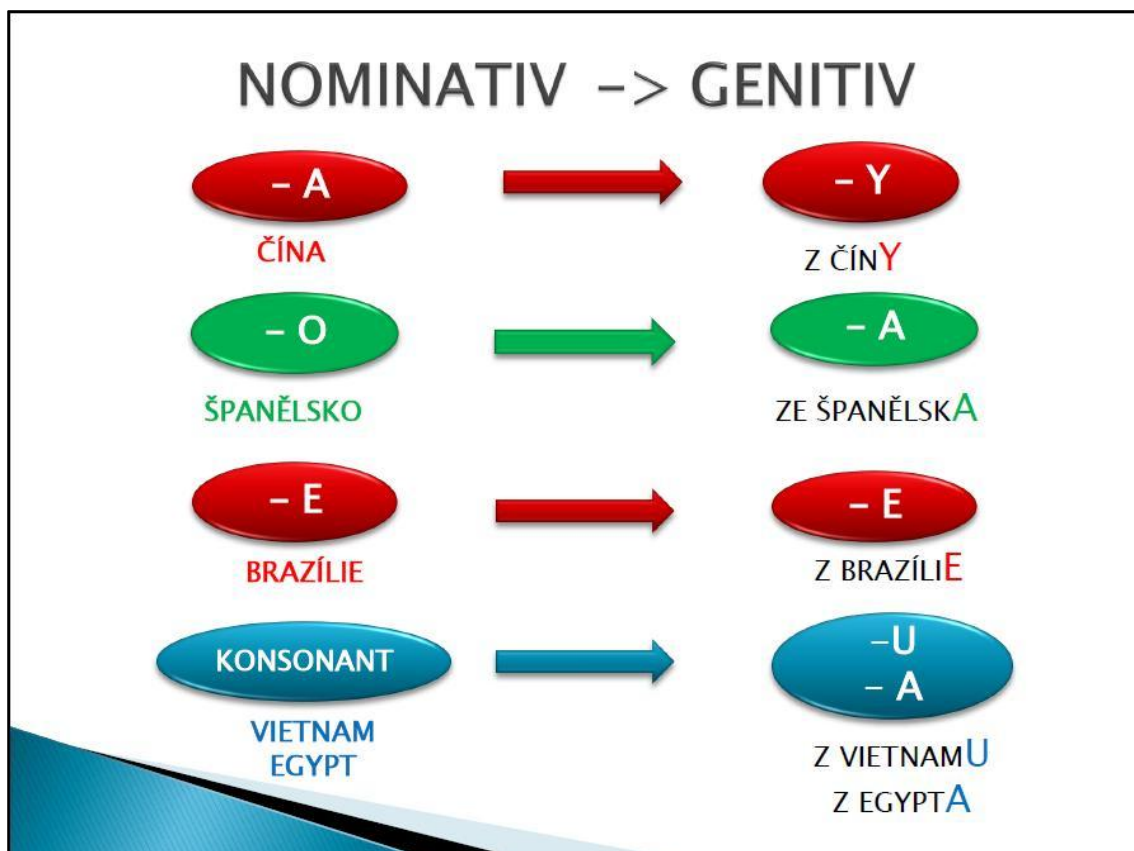
Při výkladu je použita signální gramatika. Názvy kontinentů jsou v červené barvě, jelikož se jedná o feminina. Tato signální gramatika studentovi pomůže zejména při prezentování koncovek, které mají substantiva v genitivu.

Snímek č. 4

Čtvrtý snímek prezentuje změnu koncovek substantiv v genitivu. Při výkladu je opět využita signální gramatika v podobě barev. Student se tak rychleji naučí, jaké koncovky mají substantiva jednotlivých gramatických rodů v genitivu.

Nejprve se zobrazí tvar v barvě symbolizující jeden z gramatických rodů v nominativu a následně v genitivu. Tvary s koncovkami jsou doplněny o příklady taktéž v barvě příslušného gramatického rodu.

Snímek č. 5

V pátém snímku jsou představeny dva typy českých otázek. Opět je zde zobrazen symbol „POSLOUCHEJ“, snímek obsahuje zvukové nahrávky. Při kliknutí myší se zobrazí nejprve komunikační symbol a spustí se zvuková nahrávka, která je do daného symbolu vložena. Nejprve je spuštěn rozhovor v horní polovině snímku a po opětovném kliknutí myší je spuštěn rozhovor v dolní polovině snímku.

Snímek č. 6

Poslední snímek je zaměřen na procvičování probíraného gramatického jevu. Tentokrát student musí z nabídky zemí utvořit větu na otázku „Odkud jsi?“. Správné odpovědi se zobrazí při kliknutí myši.

PROCVIČUJ! – ODKUD JSI?

ISLAND	➡	JSEM Z ISLANDU.
ITÁLIE	➡	JSEM Z ITÁLIE.
NĚMECKO	➡	JSEM Z NĚMECKA.
VIETNAM	➡	JSEM Z VIETNAMU.
ČESKÁ REPUBLIKA	➡	JSEM Z ČESKÉ REPUBLIKY.
SLOVENSKO	➡	JSEM ZE SLOVENSKA.

4.4. Cvičení č. 2: Předložka z / ze + genitiv

Cvičení č. 1

V prvním cvičení musí student vybrat podle vzoru správný tvar substantiva v genitivu. V nabídce možností jsou různé varianty, někdy až nesmyslné, které mají za úkol studenta při jeho výběru zmást a donutit ho tak k přemýšlení.

VYBER SPRÁVNOU FORMU SUBSTANTIVA!
CHOOSE THE CORRECT FORM OF THE NOUN!

PŘÍKLAD:
IVANA JE Z (ČESKÁ REPUBLIKA).
IVANA JE Z ČESKÉ REPUBLIKY.

PETR JE ZE (SLOVENSKO).

Vybrat... ▼

KURT JE Z (NĚMECKO).

Vybrat... ▼

VENDY JE Z (KANADA).

Vybrat... ▼

TOMIKO A SUI JSOU Z (JAPONSKO).

Vybrat... ▼

JÁ JSEM Z (AMERIKA).

Vybrat... ▼

Cvičení č. 2

Druhé cvičení je zaměřeno také na správný tvar substantiva v genitivu. Pro studenta je tento druh úlohy těžší v tom, že odpověď musí napsat celou větou.

NAPIŠ SPRÁVNOU ODPOVĚĎ!
WRITE THE CORRECT ANSWER!

PŘÍKLAD:
ODKUD JE CHARLES? (ANGLIE)
CHARLES JE Z ANGLIE.

ODKUD JE DAVID? (AMERIKA)

Odpověď:

5. KOMUNIKACE

*Cvejnová*¹² řadí mluvení spolu s dovedností psaní k produktivním řečovým dovednostem. Při běžné výuce, tedy při přímém kontaktu lektora se studentem, je tato dovednost nejfrekventovanější, což je u dovednosti psaní naopak. Mluvení je základní dovedností, kterou by měl cizinec v cizí zemi bezpochyby ovládat.

Přímý kontakt lektora se studentem je v tomto případě velmi důležitý. Lektor si může přichystat rozmanitá cvičení a připravit tak studenta na rozdílné komunikační situace. Zároveň lektor studenta upozorní na chyby, kterým se příště vyvaruje, a tím ho vede ke zřetelnější výslovnosti.

V distančním elektronickém kurzu je student o přímý kontakt s lektorem ochuzen. Dovednost mluvení je ale pro studenta cizince nezbytností, proto jsem zařadila do distančního kurzu prezentace komunikačních situací, ve kterých se student-cizinec objeví. Jelikož je nemožné procvičovat dovednost mluvení při absenci přímého kontaktu, jsou tyto prezentace nazvané jako KOMUNIKACE a nikoliv jako DOVEDNOST MLUVENÍ.

V každé lekci je zařazena jedna komunikační situace. Účelem komunikačních prezentací není, aby se student učil dialogy nazpaměť, ale aby si osvojil fráze, které se při komunikačních situacích používají nejčastěji.

V první lekci je komunikační situace představena formou formálního a neformálního dialogu. Druhá lekce zahrnuje komunikační situaci orientace ve městě, hledání a popis cesty. Třetí lekce připraví studenta na komunikaci v restauraci - objednání jídla, placení. Ve čtvrté lekci se student setká s rozhovorem na téma Co rád / ráda děláš?. V poslední páté lekci je komunikační situace prezentována dialogem Co jsi dělal / dělala včera?. Student se nepochybně setká při svém pobytu v cizině s dalšími komunikačními tématy, já jsem vybrala ta, která jsou pro studenta cizince z prvopočátku pobytu v cizině aktuální.

Pro zdokonalení dovednosti mluvení student požádá ve vlastním zájmu například svého spolužáka či spolubydlícího a zkusí si komunikaci v praxi. Tak si snadněji a rychleji fráze zapamatuje a učení pro něj bude zábavnější a efektivnější.

¹² CVEJNOVÁ, Jitka. *Metodika přípravy ke zkoušce z českého jazyka pro žadatele o trvalý pobyt (úroveň A1)*. Praha: VÚP, s. 60

Veškeré zvukové nahrávky jsem nahrála sama. Kladla jsem důraz na přirozenost a autentičnost situací. Z důvodu mé neprofesionality v této oblasti mají zvukové nahrávky nedostatky, svůj účel však v kurzu plní.

Ukázka znázorňuje prezentaci komunikační situace na neformální dialog. Dále tři cvičení, která mají prověřit, zda student zná rozdíl mezi neformální a formální situací.

5.1. Prezentace č. 3: Neformální komunikace Ahoj!

Snímek č. 1

Na úvodním snímku je název prezentovaného učiva spolu s názvem anglickým, který slouží k orientaci v materiálu s vysvětlením gramatiky v anglickém jazyce.

Snímek č. 2

Druhý snímek je z důvodu lepšího popisu upraven jinak než v prezentaci samotné. Je zde užít symbol „POSLOUCHEJ“, který studenta upozorní na zvukové nahrávky. Při zobrazení je na snímku obrázek. Podle obrázku student pozná, že se jedná o neformální situaci.

Při kliknutí myší se zobrazují jednotlivé komunikační symboly, které jsou doplněny o zvukové nahrávky. Díky tomuto způsobu prezentace působí dialogy přirozeně a autenticky.

Komunikační symboly se zobrazují vždy nad osobou, která promlouvá. Na snímku jsou zobrazeny dva komunikační symboly, které postupně vznikají a zároveň po pronesení promluvy zanikají. Tato forma prezentace komunikační situace je pro studenta zábavnější a zároveň upoutá jeho pozornost.

Tvorba komunikační situace v PowerPointové prezentaci je v tomto případě velkou výhodou, jelikož nabízí různé možnosti, jak komunikační situaci prezentovat a simulovat tak skutečný rozhovor.

Snímek č. 3

Třetí snímek zobrazuje grafickou podobu celého dialogu z předchozího snímku. Díky obrázku, který je rovněž z předchozího snímku, student ví, že se jedná o ten samý rozhovor. Grafické znázornění celého rozhovoru studentovi pomůže osvojit si lépe jednotlivé fráze. Může si je přeříkat nahlas nebo si celý rozhovor případně zkusit se spolužákem.

- ▶ Ahoj! Já jsem Paula.
- ▶ Čau! Já jsem Monika.
- ▶ Odkud jsi, Moniko?
- ▶ Jsem z Anglie. A ty?
- ▶ Jsem z Itálie.
- ▶ A co děláš?
- ▶ Jsem studentka. A ty?
- ▶ Jsem taky studentka.
- ▶ Promiň už musím jít. Tak ahoj!
- ▶ Ahoj!

Snímek č. 4

Čtvrtý snímek prezentuje neformální oslovení. Při kliknutí myší se zobrazí postupně obrázky představující osoby, kterým student tyká.

Pro tento výklad jsem vybrala obrázky rodiny Simpsonových, které student jistě zná a tak si s nimi slova snadněji spojí. Díky obrázkům student nemusí je vyhledávat ve slovní zásobě.

Snímek č. 5

Pátý snímek je zaměřen na procvičení vykání a tykání. Student má určit, komu bude tykat a komu vykat. Jednotlivé obrázky jsou doplněny o jméno a věk, které studentovi pomohou při určování. Nejprve se objeví otázka spolu s obrázkem. Při kliknutí myší se zobrazí správné odpovědi.

Prezentaci neformální situace předchází prezentace formální situace, tudíž student rozezná, komu může tykat a komu vykat.

VY NEBO TY?

Jana - 8 let

TY

Lexa - 17 let

TY

Josef - 80 let

VY

Petr - 35 let

VY

Pavla - 42 let
Lenka - 47 let

VY

Jitka - 24 let

TY

Snímek č. 6

Šestý snímek se věnuje procvičování, a to formální a neformální situace. Student musí z obrázků určit, o jakou situaci se jedná, zda o formální či neformální. Při zobrazení snímku se nejprve objeví zadání a poté jednotlivé obrázky. Správné výsledky se zobrazí při kliknutí myší.

Student si z těchto dvou posledních cvičení probíranou látku ujasní a zjistí, zda jí správně porozuměl.

FORMÁLNÍ NEBO NEFORMÁLNÍ SITUACE?

FORMÁLNÍ SITUACE

NEFORMÁLNÍ SITUACE

NEFORMÁLNÍ SITUACE

FORMÁLNÍ SITUACE

5.2. Cvičení č. 4: Neformální komunikace

Cvičení č. 1

Toto cvičení je zaměřeno na doplňování slov do kontextu. Student musí vybrat z množství odpovědí slovo, které je ve větě vynecháno. Jedná se o obdobný dialog, jaký je umístěn v prezentaci.

DOPLŇ SPRÁVNÁ SLOVA!
FILL IN THE CORRECT WORDS!

_____! JÁ JSEM MARTINA.

ČAU! _____ DAVID.

_____, MARTINO?

JÁ JSEM Z _____. A TY?

JÁ JSEM Z _____.

CO _____?

_____ STUDENT. A TY?

JÁ JSEM _____.

_____, UŽ MUSÍM JÍT. TAK AHOJ!

_____!

Vybrat...

Vybrat...

Vybrat...

Vybrat...

Vybrat...

Vybrat...

Vybrat...

Vybrat...

Vybrat...

Vybrat...

Cvičení č. 2

Druhé cvičení je procvičuje rozdíl mezi formální a neformální situací. Student musí z obrázku určit, zda se jedná o formální či neformální situaci. Má na výběr ze dvou odpovědí.

JE TO FORMÁLNÍ NEBO NEFORMÁLNÍ SITUACE?
IS IT FORMAL OR INFORMAL SITUATION?

Vyberte jednu odpověď

☐ a. NEFORMÁLNÍ SITUACE

☐ b. FORMÁLNÍ SITUACE

Cvičení č. 3

Třetí cvičení je variantou cvičení prvního. Student však nedoplňuje slova do kontextu, ale musí určit, jaká věta následuje po větě zadané. Studentovým úkolem je spojit věty podle vzoru, jak po sobě správně následují.

DOPLŇ ROZHOVOR! FILL IN DIALOGUE!	
PŘÍKLAD: AHOJ! JÁ JSEM PETRA. --> AHOJ! JÁ JSEM TOMÁŠ.	
AHOJ! JÁ JSEM LEA.	<div>Drag answer here</div>
ODKUD JSI?	<div>Drag answer here</div>
A TY?	<div>Drag answer here</div>
CO DĚLÁŠ?	<div>Drag answer here</div>
A TY?	<div>Drag answer here</div>
PROMIŇ, UŽ MUSÍM JÍT. TAK AHOJ!	<div>Drag answer here</div>

JSEM STUDENT.

JSEM TAKÉ STUDENTKA.

JSEM Z ANGLIE.

AHOJ! JÁ JSEM THOMAS.

AHOJ!

JÁ JSEM Z ČÍNY.

6. SLOVNÍ ZÁSoba

Slovní zásoba je jednou ze základních složek jazyka, která je pro studenty-cizince z hlediska komunikace nejdůležitější. Ačkoliv je student zběhlý, co se týče gramatického učiva, bez slovní zásoby komunikovat nedovede.

Cvejnová v *Metodice*¹³ uvádí čtyři možné prezentace slovní zásoby. Jedná se o prezentaci přímou, zprostředkovanou, verbální a neverbální. Přímá prezentace slovní zásoby je užita při cvičeních zaměřených na slova spojená s daným tématem. Zprostředkovanou prezentaci slovní zásoby naopak nalezneme při nácviu jiných dovedností. Verbální prezentace má několik typů. Prvním z nich je opis daného slova jiným studentovi známým slovem, či použít například antonymum nebo synonymum. Také můžeme využít studentových základních znalostí ze slovo tvorby (např. přípona –árna označuje místo, např. kavárna) nebo můžeme studentovi prezentovat jiný kontext, z kterého by dané slovo pochopil, či přeložit slovo do zprostředkovacího nebo rodného jazyka. Neverbální prezentace slovní zásoby je jistě pro studenta zajímavější. Lektor slovní zásobu může prezentovat pomocí obrázků, ilustrací, čísel, nebo ukázkou konkrétního předmětu. Může také slovo ztvárnit gesty, mimikou, pantomimou, či zvukem (například sloveso bolet – au!).

Jazykové učebnice mají většinu slovní zásoby převedenu do zprostředkovacího jazyka. V tuto chvíli záleží na lektorovi, jestli použije k vysvětlení jazyk zprostředkovací nebo se pokusí dané slovo vysvětlit pomocí výše uvedených možností.

Při tvorbě kurzu jsem zpočátku vytvořila prezentace slovní zásoby, které byly velmi obsáhlé. Nakonec jsem od této formy prezentace slovní zásoby upustila a zvolila jsem formu jednodušší, a to překlad do zprostředkovacího jazyka. Slovní zásoba je umístěna na začátku lekce ve formátu PDF. Mimo této formy prezentace slovní zásoby jsem zvolila i prezentaci PowerPointovou prostřednictvím obrázků, které se objevují ve všech prezentacích, ať už se prezentuje gramatika, či komunikační situace. Student si tak slova nemusí ihned hledat ve slovní zásobě, ale z obrázku ví, o čem se jedná. Navíc je tato forma prezentace kreativnější a pro studenta zajímavější.

¹³ CVEJNOVÁ, Jitka. *Metodika přípravy ke zkoušce z českého jazyka pro žadatele o trvalý pobyt (úroveň A1)*. Praha: VÚP. s. 30

Při tvorbě slovní zásoby jsem kladla důraz na signální gramatiku ve formě barev. Opět se jedná o modrou barvu pro maskulinum, červenou pro femininum a zelenou pro neutrum. Student tak ihned ví, jakého gramatické rodu jsou daná substantiva.

Slovní zásobu můžeme třídit podle různých hledisek, jak uvádí J. Hendrich v Didaktice cizích jazyků. *Třídění slovní zásoby lze provádět z různých hledisek: formálního (např. na slovní druhy, podle slovotvorných vztahů), mechanického (abecedně, podle frekvence), sémantického, tj. podle vztahů jazykových označení k mimojazykové skutečnosti nebo podle vzájemných významových vztahů (synonyma, antonyma apod.), popřípadě z hlediska gramatického, hlavně paradigmatického, tj. seskupováním slov podle stejných mluvnických vlastností.*¹⁴

Při třídění slovní zásoby jsem se řídila hlediskem formálním. V kurzu je tedy slovní zásoba rozdělena na slovní druhy a dále podle tématu či významu. Slovní zásoba je pro celý kurz vybrána podle nejčastějších komunikačních situací.

Ukázka prezentuje slovní zásobu třetí lekce zaměřenou na jídlo a pití. V ukázce je slovní zásoba představena jak ve formátu PDF, tak i formou PowerPointové prezentace. Dále jsou v ukázce uvedena dvě cvičení na procvičení slovní zásoby.

¹⁴ HENDRICH, Josef. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: SPN, 1988. s. 131

6.1. Prezentace č. 4: Slovní zásoba – jídlo a pití

List č. 1

V ukázce slovní zásoby je patrná signální gramatika v podobě barev a dále třídění slovní zásoby z hlediska formálního.

SLOVÍČKA 3. LEKCE / VOCABULARY

akuzativ	accusative	rýže	rice
nominativ	nominative	řízek	schmizel
singulár	singular	sýr	cheese
plurál	plural	špagety	spaghetti pl.
		tatarka	tartar sauce
substantivum, substantiva	noun, nouns	těstoviny	pasta pl.
gramatický rod	grammatical gender	toust	toast
femininum	feminine	zmrzlina	ice cream
maskulinum	masculine		
neutrum	neuter	ovoce	fruits
auto	car	banán	banana
bota, boty	shoe, shoes	jablko	apple
doktor	doctor	jahoda	strawberry
kočka	cat	kiwi	kiwi
kniha	book	mandarinka	mandarin
knihovna	library	meloun	melon
mobil	cell phone, mobile	pomeranč	orange
muž	man		
obchod	shop	zelenina	vegetables
otec	father	okurka	cucumber
pes	dog	mrkev	carrot
strom	tree	paprika	pepper
student	student	rajče	tomato
studentka	student	salát	salad
tričko	T-shirt	šopský salát	"Shops salad", Greek
zimní bunda	winter jacket		salad
zpěvačka	singer		
		nápoj, nápoje	beverage / drink,
jídlo, jídla	meal, meals		beverages / drinks
jíst, já jím	to eat, I eat	pít, já piju	to drink, I drink
bageta	baguette	čaj	tea
brambor, brambory	potato, potatoes	dcl (deci, decka)	abbreviation for decilitre
bramborová kaše	mashed potatoes	džus	juice
čokoláda	chocolate	fanta	fanta
dort	cake	káva	coffee
guláš	goulash	kola	coca cola
houškové knedlíky	bread dumplings	mléko	milk
hranolek, hranolky	French fries, chips (UK)	pivo	beer
jogurt	yoghurt	vino	wine
karamel	caramel	voda	water
kebab	kebab		
kečup	ketchup	adjektivum, adjektiva	adjectives
knedlík, knedlíky	dumpling, dumplings	tvrdá adjektiva	hard adjectives
koláč	pie, cake	měkká adjektiva	soft adjectives
kuře	chicken	jaký, jaká, jaké	what
maso	meat	alkoholický	alcoholic
moučník	dessert	bílý	white
müsli	müsli	bramborový	potato
omáčka	sauce	černý	black
palačinka, palačinky	pancake, pancakes	červený	red
pizza	pizza	čokoládový	chocolate
polévka	soup	dobrodružný román	adventure novel
ryba	fish	dobrý	good, delicious

List č. 2

Ve druhém listu je obsažena poznámka k verbu dát si, která má studentovi objasnit již na začátku význam slova, aby nedošlo k nedorozumění. Pro lepší orientaci studenta v textu je označena symbolem hvězdičky. Výklad daného verba je podán ve zprostředkovacím jazyce.

gulášový	goulash	stůl	table
hezký	nice	svačina	snack
hlavní	main	tady	here
horký	hot	tak, takže	so, well
hovězí (maso)	beef (meat)	talíř	plate
jablečný (koláč)	apple (pie)	v	in
jahodový	strawberry	večeře	dinner
kuřecí (maso)	chicken (meat)	vidlička	fork
kvalitní	good-quality	všechno	everything
maďarský	Hungarian	vždy	always
minerální	mineral	Zaplatím.	I'll pay.
mladý	young	židle	chair
nealkoholický	alcohol-free		
neperlivá	still	čísla	numbers
nezdravý	unhealthy	dolar, sto dolarů	dollar, hundred dollars
nudlový	noodle	euro, sto eur	euro, hundred euro
okurkový	cucumber	koncovka	ending
ovocný	fruit	koruna, sto korun	crown, hundred crowns
pečený	baked	minus	minus
perlivý	carbonated	počítat	calculate
pomerančový (džus)	orange (juice)	plus	plus
rajčatový	tomato	rovná se	equal
rajská omáčka	tomato sauce	sto	one hundred
romantická kniha	romantic book	tisíc	thousand
sladký	sweet		
studijní	academic	číst, já čtu	to read, I read
smažený	fried	chyba	mistake
studený	cold	jet, já jedu	to go, I go
svíčková omáčka	sirloin sauce	jít, já jdu	to go, I go
sýrový (rohlík)	cheese (roll)	krást, já kradu	to steal, I steal
vanilkový	vanilla	mýt, já myju	to wash, I wash
vepřové (maso)	pork (meat)	mýt nádobí	wash up
vynikající	excellent	nést, já nesu	to carry, I carry
zdravý	healthy	pomalů	slowly
základní	basic	růst, já rostu	to grow, I grow
zeleninový	vegetable	vést, já vedu	to lead, I lead
zelený	green		
zmrzlinový pohár	sundae		
restaurace	restaurant		
a	and		
číšník	waiter		
dát si, dám si	to have, I'll have*		
Dobrou chuť!	Bon appetite! Enjoy it		
(food)!			
host	guest		
jídelní lístek	menu		
lžice	spoon		
mít rád / ráda	to like		
mám rád / ráda	I like		
Na zdraví!	To your health!, Cheers!		
nůž	knife		
oběd	lunch		
připítek	toast		
servírka	waitress		
snídaně	breakfast		
spropitné	tip		

* Be careful: dát si means literally "to give to oneself", not to have (HOLÁ, L.; BOŘILOVÁ, P. Čeština expres příloha. Praha: Akropolis. 2010)

Snímek č. 1

Tento snímek prezentuje slovní zásobu formou obrázků. Při zobrazení snímku je patrný obrázek svačícího chlapce a hodiny, které ukazují čas na svačinu. Snímek je doplněn o zvukové nahrávky jednotlivých slov.

Je zde využita signální gramatika ve formě barev. Je to užitečné hlavně z toho důvodu, že se v této lekci probírá akuzativ substantiv a adjektiv. Snímek prezentuje, co znamená slovo svačina a co se k svačině jí.

6.2. Cvičení č. 5: Slovní zásoba – jídlo a pití

Cvičení č. 1

V prvním cvičení na slovní zásobu musí student poznat podle obrázku dané slovo ze slovní zásoby té lekce. Jedná se o úlohu krátká tvořená odpověď. Psaní je nastaveno tak, aby nerozlišovalo mezi velkými a malými písmeny.

NAPIŠ CO TO JE!
WRITE WHAT IS IT!

NEALKOHOLICKÉ NÁPOJE		POLÉVKY	
Kola	30.-	Zeleninová polévka	25.-
Fanta	30.-	Gulášová polévka	36.-
Džus - pomerančový, jablčný	25.-	Rajská polévka	44.-
Perlivá voda	18.-		
Neperlivá voda	18.-		
Čaj - černý, zelený, ovocný	24.-		
Káva	28.-		
ALKOHOLICKÉ NÁPOJE		HLAVNÍ JÍDLA	
Světlé pivo - 0,5 l	20.-	Hovězí guláš a houskové knedlíky	89.-
Černé pivo - 0,5 l	23.-	Pečené kuře a brambory	75.-
Červené víno - 0,2 dcl	25.-	Smažený řízek a bramborový salát	99.-
Bílé víno - 0,2 dcl	25.-	Svíčková omáčka a houskové knedlíky	69.-
DEZERTY		Smažený sýr, hranolky a kečup	70.-
Čokoládová zmrzlina	46.-		
Palačinka s karamellem	50.-		
Jahodový dort	33.-		

Odpověď:

Cvičení č. 2

Druhé cvičení je zaměřené taktéž na psaní krátké odpovědi. Student v tomto případě musí mezi obrázky najít chybu a chybný obrázek pojmenovat a název napsat.

NAJDI A NAPIŠ CHYBU!
FIND AND WRITE THE MISTAKE!

Odpověď:

Odeslat

7. VÝSLOVNOST

Výslovnost je klíčovou dovedností, na kterou by se měl zaměřit vyučující při výuce i student při studiu cizího jazyka hned od počátku. Její nezvládnutí (ať částečné, či úplné) může totiž studentovi působit v cizím jazyce velké potíže, které se v pozdější fázi výuky odstraňují velmi obtížně a pomalu. Výslovnosti proto věnujeme náležitou pozornost, chyby studenta nepřehlížíme, ale smysluplně a systematicky je opravujeme.¹⁵

Ve většině jazykových učebnic je tato dovednost podceňována a záleží tak na lektorovi, jestli si připraví materiály na procvičování výslovnosti, či nikoliv. Lektor má při přímé výuce možnost opravovat studenta při špatné výslovnosti a tak ho vést k té správné. Výhodou přímého kontaktu je možnost různých cvičení na uvolnění úst a jazyka. Tato cvičení mohou studentovi pomoci rychleji a snáze vyslovovat problematické hlásky.

Prezentace výslovnosti nemohla být v distančním elektronickém kurzu opomenuta a je tak zahrnuta do každé lekce. Výslovnost je rozdělena do lekcí podle složitosti vyslovovaných hlásek. V první lekci se probírají vokály a v poslední nejtěžší konsonanty h-ch a r-ř. Nevýhodou prezentace výslovnosti v distančním kurzu je především nemožnost kontroly výslovnosti studenta a zároveň nedostatečné procvičení.

Prezentace výslovnosti jsou doplněny o obrázky k jednotlivým slovům. Student tak ihned pozná význam slova.

Velký důraz je u této dovednosti kladen na jasnou a zřetelnou výslovnost. Zvukové nahrávky jsem nahrála sama.

¹⁵ CVEJNOVÁ, Jitka. *Metodika přípravy ke zkoušce z českého jazyka pro žadatele o trvalý pobyt (úroveň A1)*. Praha: VÚP. s. 15

7.1. Prezentace č. 5: Výslovnost vokálů

Snímek č. 1

Na prvním snímku je patrný název prezentace. Jedná se o výslovnost vokálů. Český název je doplněn o název anglický, student tak ví, co bude následovat.

Snímek č. 2-6

Druhý až šestý snímek prezentuje výslovnost jednotlivých vokálů, a to jak krátkých, tak dlouhých. Snímky jsou doplněny o symbol „POSLOUCHEJ“, který upozorňuje na zvukové nahrávky. Při kliknutí myší se na snímku objeví slabiky ma a má doplněné o zvukové nahrávky, aby si student všiml rozdílu v délce. Poté se zobrazí slova spolu se spuštěním zvukové nahrávky a obrázkem.

A a – Á á

MA — MÁ

VANA — MÁK

E e – É é

ME

MÉ

PES

MLÉKO

Y y, I i – Ý ý, Í í

TVRDÉ Y

MĚKKÉ I

MY

MÝ

MI

MÍ

PYTEL

TÝDEN

PILA

SÍLA

O o – Ó ó

MO — MÓ

KOLO — MÓDA

U u – Ů ů / Ú ú

MU — MŮ MÚ

MUŽ — NŮŽ ÚL

Snímek č. 7

Sedmý snímek je zaměřen na procvičování výslovnosti jednotlivých vokálů. Při kliknutí myší se na snímku objeví slovo spolu se zvukovou nahrávkou. Studentovým úkolem je slovo správně zopakovat.

OPAKUJ SPRÁVNĚ!

KÁVA

PROSÍM

SÓLO

ÚNAVA

LÉK

DEN

SŮL

AHOJ!

DOBRÝ

KUCHAŘ

8. DOVEDNOST PSANÍ

Psaní je často opomíjenou aktivní řečovou dovedností, jejíž základy by měl student-cizinec znát. Psaní je důležité v každodenních situacích i pro cizince na vstupní úrovni.

Jazykové učebnice nabízejí na procvičení dovednosti psaní pouze pár cvičení a mnohdy ani to ne. Záleží na lektorovi, zda se ujme iniciativy a pro studenty připraví cvičení na rozvoj této dovednosti. Lektor tak může využít svou kreativitu a vymyslet zábavná cvičení, která studentům tuto dovednost pomůžou zdokonalit.

U této dovednosti záleží, zda student ovládá latinku, či nikoliv. *Pokud student na úrovni A1 latinku neovládá, musí se naučit rozlišovat jednotlivá písmena české abecedy (jak tiskací, tak psací); zvládnout náležitý tvar českých písmen primárně v tiskací podobě, pokud to je možné a účelné, pak i tvary psacího písma; se seznámit s dalšími charakteristikami českého grafického systému. Pokud student na úrovni A1 latinku ovládá, musí se seznámit se základními charakteristikami českého grafického systému.*¹⁶

*V rámci zvládnutí vlastní psané produkce v češtině musí student umět vyplnit formulář se základními osobními údaji; napsat jednoduché údaje o sobě, o tom, kde žije, co dělá; napsat krátký, jednoduchý text na pohlednici, blahopřání apod.; napsat nebo zaznamenat jednoduchý vzkaz; sepsat jednoduchou žádost.*¹⁷

V distančním kurzu se nachází pouze cvičení na dovednost psaní, jelikož jinak než procvičováním se tato dovednost naučit nedá. V každé lekci se nachází minimálně jedna úloha na procvičení této dovednosti. Na procvičení této dovednosti jsou v kurzu použity dva druhy cvičení. Jedná se o krátkou tvořenou odpověď a dlouhou tvořenou odpověď. Krátká tvořená odpověď se objevuje v různých cvičeních, ať už zaměřených na gramatiku, komunikační situaci, či slovíčka. Úloha dlouhá tvořená odpověď je v kurzu uvedena samostatně z důvodu jejího hodnocení. Její hodnocení není nijak nastaveno, protože text musí zhodnotit sám lektor podle počtu chyb, které se v textu objeví.

¹⁶ CVEJNOVÁ, Jitka. *Metodika přípravy ke zkoušce z českého jazyka pro žadatele o trvalý pobyt (úroveň A1)*. Praha: VÚP. s. 55

¹⁷ Tamtéž. s. 55

Co rád / ráda děláš, Co jsi dělal / dělala včera? nebo Jaká je tvá rodina?.

8.1. Cvičení č. 6: Psaní

Toto cvičení procvičuje formální komunikaci. Student má za úkol napsat formální rozhovor. Tato varianta cvičení na dovednost psaní je lehčí v tom smyslu, že student nemusí vymýšlet dlouhé věty, ale záleží na něm, jak dlouhý rozhovor napíše a co do něj zakomponuje. Další výhodou je, že může čerpat z dialogu, který je umístěn v prezentaci zaměřené na komunikační situaci formálního dialogu. V době, kdy plní toto cvičení je přístup na internet a k jednotlivým prezentacím zamítnut.

59

Cvičení č. 2

Ve druhém cvičení má student za úkol napsat, co rád dělá. Tato úloha je obtížnější v tom ohledu, že student musí použít vlastní fantazii a hlavně musí popřemýšlet nad tím, co rád dělá a pojmenovat to. Pokud se ta slova nenachází ve slovní zásobě, vyhledá si je ve slovníku.

Napiš - Co rád / ráda děláš?
Write - What do you like doing?

Odpověď:

Trebuchet 1 (8 pt)

Jazyk: B I U S x² x³ |

Rich text editor toolbar with various icons for text formatting and editing.

Empty text area for the student's response.

Cesta: ?

9. DOVEDNOST ČTENÍ

*Cvejnová*¹⁸ čtení řadí k základním řečovým dovednostem, které by měl student cizinec ovládat. Cizinec si tuto dovednost má osvojovat ihned z prvopočátku, jelikož je stejně jako dovednosti psaní a mluvení potřebná ke každodenní komunikaci. Při osvojování této dovednosti by měl student ovládat jak techniku čtení, tak by měl porozumět čtenému.

*Metodice*¹⁹ se dále zmiňuje o dvou technikách čtení. První je čtení orientační, u kterého je cílem postihnout celkový smysl textu (například vyrozumět na pozvánce, kdo, kam a proč ho zve). Druhou technikou čtení je čtení selektivní, při kterém student vyhledává potřebné informace z textu (například informace o nějaké osobě).

V kurzu se objevují cvičení zaměřené především na techniku selektivní, tedy na vyhledávání informací v textu. Čtení je zahrnuto v každé lekci ve formě jednoho až dvou samostatných cvičení, dále je dovednost čtení vložena i do dílčích cvičení zaměřených na gramatiku a komunikační situaci.

Nevýhodou procvičování dovednosti čtení v distančním kurzu je opět nepřímý kontakt. V začátcích osvojování této dovednosti je preferováno čtení hlasité tak, že studenti čtou samostatně věty nahlas a potom souvisle celý text. V přímém kontaktu čte zadaný text lektor spolu se studenty, případně je pouze opravuje, tím si student spojí grafickou podobu slova s podobou zvukovou. V distančním kurzu tento způsob možný není. Student si může text přečíst nahlas, ale není tam nikdo, kdo by ho opravoval nebo mu při čtení pomáhal, a tak je v tomto ohledu procvičování dovednosti čtení neefektivní.

Při tvorbě cvičení na dovednost čtení jsem se opět řídila tématy lekcí. Kladla jsem důraz na jednoduchost textů, jelikož se jedná o studenty Neslovaný na vstupní úrovni, a zároveň na aktuálnost textu. Každé cvičení je doplněno o obrázky, které studentovi přiblíží situaci zadaného textu.

V ukázce je představeno cvičení z lekce čtvrté, co mají lidé z textu rádi / neradi, a z lekce třetí, rozhovor v restauraci.

¹⁸ CVEJNOVÁ, Jitka. *Metodika přípravy ke zkoušce z českého jazyka pro žadatele o trvalý pobyt (úroveň A1)*. Praha: VÚP, 2008. s. 41

¹⁹ Tamtéž. s. 44

9.1. Cvičení č. 7: Čtení s porozuměním

Cvičení č. 1

V tomto cvičení má student za úkol přečíst si zadaný text a následující věty označit buď za pravdivé, či za nepravdivé. Věty se vztahují k textu a pouze polovina z nich je pravdivá. Student tak musí hledat informace v textu a text si několikrát přečíst, aby mohl rozhodnout o pravdivosti následujících vět.

Přečti text. Odpověz pravda / nepravda!
Read the text. Answer true / false!

Jana Nováková je z Liberce. Pracuje jako doktorka a je jí 38 let. Má dvě děti. Její syn se jmenuje Adam a je mu 8 let. Její dcera se jmenuje Tereza a jsou jí 4 roky. Jana je energická a aktivní. Má ráda sport a ráda sportuje. Ráda hraje tenis a volejbal. Má ráda knihy a ráda čte dobrodružné romány. Nemá ráda akční filmy a nerada uklízí. Její dcera Tereza ráda spí a má ráda pohádky. Adam rád hraje fotbal a rád poslouchá hudbu. Jana a její děti mají rádi dobré jídlo a rádi jedí.

Jana ráda hraje tenis.

Tereza nerada spí a má ráda pohádky.

Adam rád poslouchá hudbu.

Jana je zpěvačka.

Jana má syna Tomáše a je mu 8 let.

Jana a její děti jsou z Liberce.

Jana ráda sportuje a ráda čte.

Jana nemá ráda akční filmy.

Adam nerad uklízí.

Jana a její děti rádi nakupují.

Cvičení č. 2

Druhé cvičení je zaměřené na téma V restauraci. Student si musí přečíst rozhovor, který vedou dva hosté Alice a Petr s číšníkem. Student musí opět hledat v textu informace a rozhodnout, zda jsou zadané věty pravdivé, či nepravdivé.

Přečti si rozhovor. Odpověz pravda / nepravda!
Read the dialogue. Answer true / false!

Petr a Alice jsou na obědě v restauraci!

Číšník: Dobrý den! Co si dáte k pití?

Alice: Dám si neperlivou vodu.

Petr: Neperlivou vodu nemám rád, tak si dám jablečný džus.

Číšník: Tady máte tu neperlivou vodu a ten jablečný džus. Co si dáte k jídlu?

Alice: Mám ráda svíčkovou omáčku a houskové knedlíky.

Číšník: Bohužel, svíčkovou omáčku už nemáme.

Alice: To je škoda. Tak si dám gulášovou polévku a potom boloňské špagety.

Petr: Já si dám také gulášovou polévku a potom smažený řízek a bramborový salát.

Číšník: Je to všechno?

Petr: Ano, děkujeme.

Číšník: Tady to je. Dáte si ještě něco?

Alice: Ne. Zaplatíme.

Číšník: 345 korun, prosím.

Petr: 350.

Číšník: Děkuju. Na shledanou.

Petr a Alice: Na shledanou.

Petr pije jablečný džus.

Vybrat... ▾

Alice má ráda svíčkovou omáčku a houskové knedlíky.

Vybrat... ▾

Alice nemá ráda smažený řízek a bramborový salát.

Vybrat... ▾

Účet je 375 korun.

Vybrat... ▾

Jana a Petr mají gulášovou polévku.

Vybrat... ▾

Alice a Petr pijou neperlivou vodu.

Vybrat... ▾

Petr má rád neperlivou vodu.

Vybrat... ▾

Alice jí boloňské špagety.

Vybrat... ▾

Petr jí gulášovou polévku.

Vybrat... ▾

V restauraci nemají řízek a bramborový salát.

Vybrat... ▾

10. ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo vytvoření distančního elektronického kurzu českého jazyka pro cizince. Cílovou skupinou jsou zahraniční studenti Neslované Technické univerzity v Liberci z programu Erasmus. Kurz je určen pro úplné začátečníky, je na vstupní úrovni.

Bakalářská práce komentuje tvorbu distančního elektronického kurzu. V práci jsem se proto nejprve zaměřila na celkovou charakteristiku kurzu, tedy na jeho strukturu, gramatické učivo a náplň jednotlivých lekcí. Na základě uvedené literatury a osobních zkušeností jsem popsala problematiku výuky češtiny jako cizího jazyka a zároveň jsem doložila hlediska, podle kterých jsem jednotlivé části kurzu (gramatika, komunikační situace, slovní zásoba, výslovnost, dovednosti psaní a čtení) tvořila.

Po celou dobu tvorby kurzu jsem se řídila učebnicí *Čeština Expres 1* od Lídy Holé. Učebnice je kreativní, obsahuje aktuální témata pro mladé lidi a je doplněna o výklad gramatiky v anglickém jazyce, což je pro tento kurz výhodou z důvodu užívání styčného jazyka. Při tvorbě kurzu jsem se dále řídila studijním materiálem Mgr. Jana Zikušky *Náležitosti studijních distančních textů*. V Zikuškově studijním materiálu je sepsáno vše, co má obsahovat studijní distanční materiál, aby plnil svou funkci.

V bakalářské práci jsem prostřednictvím popisovaných ukázek doložila, jak jsem kurz vytvořila. Výhodou těchto e-learningových kurzů je jejich dostupnost. Studenti nemusí nikam docházet, sami si určují, kolik času nad probíranou látkou stráví a je pouze na nich, zda kurz navštěvují každý den nebo několikrát týdně. Pro některé to může být však nevýhoda, zvláště pro ty, kteří potřebují, aby je někdo vedl a určoval jim, co mají dělat.

11. POUŽITÁ LITERATURA

CVEJNOVÁ, Jitka, et al. *Metodika přípravy ke zkoušce z českého jazyka pro žadatele o trvalý pobyt (úroveň A1)* [online]. Praha: VÚP. [vid. 12. 4. 2012]. ISBN 978-80-87000-24-3. Dostupné z:

http://cestina-pro-cizince.cz/uploads/Dokumenty/cest_pro_ciz_final.pdf.

HÁDKOVÁ, Marie; LÍNEK, Josef a VLASÁKOVÁ, Kateřina. *Čeština jako cizí jazyk. Úroveň A1*. Praha: Tadeus, 2005. ISBN 80-260-1459-6.

HENDRICH, Josef. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988.

HOLÁ, Lída a BOŘILOVÁ, Pavla. *Čeština expres 1 (A1/I)*. Praha: Akropolis, 2010. ISBN 978-80-87310-13-7.

ŠKODOVÁ, Svatava. *Signální gramatika ve výuce češtiny jako cizího jazyka*. In Nývltová, D. (ed.) *Čeština (jako) cizí jazyk*. Praha: FF UK, 2009. ISBN: 978-80-87238-03-5. s. 76 – 85.

ZIKUŠKA, Jan. *Náležitosti studijních distančních textů*. Brno, 2010. Nečíslované.

12. SEKUNDÁRNÍ LITERATURA

CVEJNOVÁ, Jitka. *Česky, prosím!*. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1577-6.

FROULÍKOVÁ, Lenka. *Adama a Eva v Českém ráji*. Praha: Academia, 2008. ISBN 978-80-200-1673-7.

HRDLÍČKA, Milan. *Cizí jazyk čeština*. Praha: ISV nakladatelství, 2002. ISBN 80-85866-98-6.

HRONOVÁ, Karla. *Čeština jako cizí jazyk: vstupní kurs a základní gramatika*. Praha: Didaktika, 2009. ISBN 80-7066-672-2.

PAROLKOVÁ, Olga a NOVÁKOVÁ, Jaroslava. *Czech for foreigners: my good czech companion*. Praha: Bohemika, 2004. 5. dopl. vyd. ISBN 80-903062-1-7.

ŠKODOVÁ, Svatava a ŠTINDLOVÁ, Barbora. *Možnosti signálního ztvárnění gramatických pravidel v učebnicích cizích jazyků*. In Ulicný, O. (ed.). *Eurolitteraria & Eurolinga 2007. Sborník z konference*. Liberec: TUL, 2008. S. 307-314sx\.

ŠTINDL, Ondřej. *Easy Czech Elementary*. Praha: Akronym, 2008. ISBN 978-80-254-1060-8.

MATULA, Ondřej. *Český den. Kurz jazyka pro azylanty navazující na Manuál pro učitele českého jazyka pro cizince bez znalosti latinky. Člověk v tísni, o.p.s, 2007*. ISBN 978-80-86961-42-2

13. SEZNAM OBRÁZKŮ

Prezentace č. 1

Bárt 1: <http://www.allfreevectors.com/Free-Vector-Bart-Simpson-02-The-Simpsons-2980.html>

Ukazující Bárt: <http://katusquaa.blog.cz/0910>

Líza 1: <http://s493.photobucket.com/albums/rr299/0khi/gifs/Simpsons/>

Milhouse: <http://photobucket.com/images/Milhouse+is+Cool/>

Maggie: http://en.wikipedia.org/wiki/Maggie_Simpson

Bárt a Milhouse:

http://www.clipartreview.com/_gallery/_search_term_pages/simpsons_characters.html

Líza 2: <http://www.effectmaster.com/2011/11/brushes-simpsons-for-photoscape.html>

Nelson: <http://www.citynerd.com/simpsons/voices.html>

Farář Lovejoy: <http://smilleya.blog.cz/0803/3>

Bárt 4: <http://smudla88.blog.cz/0607/dalsi-obrazky-rodinky>

Studentka 1: <http://www.jobcounselingaustralia.com/basic-resume-templates.html>

Student 1: http://4photos.net/en/image:162-15603-Student_5_images

Miminko 1: <http://materstvi.webnode.cz/news/ukonceni-kojeni/>

Parta studentů: http://salonhogar.net/Grados_EVirtual/Ingles_9.htm

Studentka v tureckém sedu: <http://www.jsmiramare.cz/cz/brno/pomaturitni-studium-4/>

Muž v obleku 1: <http://www.vestavene.eu/>

Flanders: <http://large-regular.blogspot.com/2006/11/ned-flanders-makes-todays-nfl-picks.html>

Školačka s batohem: <http://tweenparenting.about.com/od/afterschoolactivities/tp/After-School-Activities-Hub.htm>

Angelina Jolie: <http://www.thecelebhairstyles.com/index.php/angelina-jolie/>

Doktorka: <http://www.neduhy.cz/>

Studenti v objetí: <http://www.cgc.maricopa.edu/student-affairs/enrollment/Pages/students-new-apply.aspx>

Simpsonovi 1: <http://www.simpsonschannel.com/>

Doplň: <http://transitology.wordpress.com/category/movie-reviews/page/2/>

Prezentace č. 2

Studentka s kufrem: <http://www.nomoresadsingle.com/what-is-a-sad-single/the-journey>

Studentka 2: <http://www.ucblueash.edu/admissions/career.html>

Dívka s taškami: <http://schastie-ryadom.ru/post177006834/>

Studentka 3: <http://www.criminaljusticeschoolinfo.com/paralegal-degree.html>

Studentka 4: <http://www.internationalstudentinsurance.com/student-health-insurance/>

Česká vlajka 1: <http://bestpage.cz/vlajky/vlajky.html>

Německá vlajka 1: <http://bestpage.cz/vlajky/vlajky.html>

Čínská vlajka 1: <http://bestpage.cz/vlajky/vlajky.html>

Italská vlajka 1: <http://bestpage.cz/vlajky/vlajky.html>

Polská vlajka 1: <http://bestpage.cz/vlajky/vlajky.html>

Země: <http://www.jaknaweb.com/webova-grafika-gify-animace-obrazky/grafika/zeme/index.php>

Mapa světa: <http://www.sedmagenerace.cz/kde-koupite>

Studentky dialog:

http://www.visualphotos.com/image/2x4093723/two_students_standing_outdoors_talking

Prezentace č. 3

Simpsonovi na gauči: <http://chrisil.blog.cz/rubrika/the-simpsons>

Tančující sourozenci Simpsonovi:

http://webspace.webring.com/people/bu/um_844/simpkids_dance.gif

Kluk s kšiltovkou: <http://www.uloz.to/xouYVrg/cambek-ruml-23-let-jpg>

Senior: <http://www.hospiceofdavidson.org/Home.html>

Školačka v pruhovaném svetru: <http://www.flickr.com/photos/eduardtitov/4453816003/>

Policista: http://cs.wikipedia.org/wiki/Policie_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky

Usmívající se žena: <http://enterprisetaxcredits.com/>

Dvě ženy u stolu:

https://lh4.ggpht.com/IGnaeo8L3Z3u9wt6CKHKcnTol6hi1AjiXs56MJvF5OqYIHRer_HDUXPzcMsLCEGwa3Tx=s127

Dva muži _formální situace: <http://www.onlinezena.cz/rodina-a-domacnost/pracovni-pohovor-udelejte-dobry-dojem>

Pracovní pohovor: <http://www.blesk.cz/clanek/radce-prace/131843/jak-vyzrat-na-pracovni-pohovor.html>

Párty _neformální situace:

<http://firma.bohemiaspekt.cz/component.php?cocode=photo&pgid=145&pcid=6>

Studenti se učí: <http://www.abcenglish.cz/cz/nabidka/pomaturitni-studium/>

Prezentace č. 4

Kiwi: <http://frut-veg.blogspot.com/2011/03/nutritional-value-and-health-benefits.html>

Meloun: <http://www.fyto-kosmetika.cz/kategorie-box/rozdeleni-podle-suroviny/meloun/>

Mandarinka: <http://www.ovoce-zelenina-krejci.cz/2011/10/mandarinka/>

Jahoda: <http://free-extras.com/images/strawberry-617.htm>

Pomeranč: <http://www.janka-aroma.cz/janka-aroma-cz/eshop/0/0/5/57-Classic-Pomeranc-baleni-1-5-Kg>

Jablko: <http://www.ceske-tradice.cz/tradice/zima/vanoce/zvyky-a-obyceje/stedrovecerni-vesteni>

Banán: <http://www.cadtutor.net/forum/showthread.php?60527-Modeling-a....-banana.-!NSFW>

Chlapec jí svačinu: <http://www.svet-potravin.cz/clanek.aspx?id=2186&idreturn=2>

Tři hodiny: http://etc.usf.edu/clipart/33700/33774/nclock-03-00_33774.htm

Cvičení č. 5

Jídelní lístek: http://www.image4u.cz/aktuality/prosinec_2005/hotel_brioni.html

Okurka: <http://www.otazkomat.cz/uzivatele/andino566-forki/zodpovezene/>

Paprika: <http://nicoleindeutschland.wordpress.com/2011/11/09/what-exactly-is-a-pepperoni/>

Pomeranč: <http://www.janka-aroma.cz/janka-aroma-cz/eshop/0/0/5/57-Classic-Pomeranc-baleni-1-5-Kg>

Rajče: <http://www.prirodni-matrace.cz/nazory-lekaru/rajce>

Prezentace č. 5

Vana:

<http://www.nextbathrooms.co.uk/zpage/collections/zpricecat/0015/zpricecat1/0001/zsuite/0397/zstep/2.htm>

Vlčí mák: http://www.kvetomluva.cz/index.php?action=getFlowerById&id_f=41

Pes: <http://www.secretdogzbusiness.com.au/packages-pricing/>

Mléko: <http://piskoticek.blog.cz/1204/mleko-ci-snad-mlecna-voda>

Pytel: http://www.jutove-pytle.cz/store/goods-jutovy_pytel_110_60_cm-1-jutovy-pytel-110-x-60-cm.html

Motorová pila: <http://www.staviscs.cz/motorova-pila-husqvarna-235-e-series-sid-9528021-66-detail>

Týden: <http://www.clipartof.com/portfolio/upstudio/illustration/winter-organizer-with-plans-230951.html>

Silná žena: <http://www.asistentka.cz/node/10791>

Kolo: <http://www.culturevelo.com/Top-Fuel-8,4024>

Tři moderní ženy: <http://www.mimibazar.sk/foto.php?id=4371750&tab=14>

Muž v obleku: viz. Prezentace č. 3

Kuchyňský nůž: http://www.bazardelcocinero.com/osc/product_info.php?products_id=1075

Úl: <http://kountrykuzn.com/>

Cvičení č. 6

Dva muži_ formální situace: <http://www.onlinezena.cz/rodina-a-domacnost/pracovni-pohovor-udelejte-dobry-dojem>

Sportování_ kolečkové brusle: <http://www.kafe.cz/chci-byt-zdrava/pohyb-sport/sport-a-spalene-kalorie-3897.aspx>

Dívka čte: http://kultura.idnes.cz/projekt-cteni-pomaha-pokracuje-vybirejte-z-knih-pro-druhy-stupen-pyb-/literatura.aspx?c=A110321_114412_literatura_ob

Cvičení č. 7

Matka s dětmi: <http://www.eduguide.org/library/viewarticle/518>

V restauraci:

[http://www.visualphotos.com/image/2x4744909/waiter taking customer orders in restaurant](http://www.visualphotos.com/image/2x4744909/waiter_taking_customer_orders_in_restaurant)